

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry

PÄÄMÄÄRÄMME
*Voimia vanhemmille,
mahdollisuuksia lapsille*

ARVOMME
*Suvaitsevaisuus, avoimuus,
luottamus, luovuus,
yhteistyö*

VISIOMME
*Pärjäävä vanhempi,
tasa-arvoinen lapsuus*

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry on Helsingin ensikodissa asuneiden au-äitien vuonna 1968 perustama, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö.

Pienperheyhdistyksen tarkoituksena on toimia yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi, edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista, muokata yleistä mielipidettä erilaisia perhemuotoja hyväksyväksi sekä kehittää ja ylläpitää julkisia palveluja täydentäviä, lapsia ja lapsiperheitä tukevia toimintoja.

Pienperheyhdistys on Ensi- ja turvakotien liiton ja Soste ry:n jäsenjärjestö.

www.pienperhe.fi
www.mieskaverit.fi

Pienperheyhdistyksen toimisto & kokoustilat

12.1.2020 asti
Kinaporinkatu 11 A, 2. krs
00500 Helsinki

13.1.2020 lähtien
Petter Wetterin tie 6
00810 Helsinki
p. 09 720 6810
Info@pienperhe.fi

Facebook: Pienperheyhdistys
Pienperheyhdistyksen Mummila
Mieskaverit

Twitter: @pienperhe
Instagram: pienperhe
YouTube: Pienperheyhdistys ry

Kuvat vuosikertomuksessa ovat työntekijöiden ja toimintaan osallistuneiden ottamia.
Ulkoasu: Jaana Hartikainen ja mediaharjoittelija Hilla-Mari Kilkkilä

Sisällysluettelo

Pienperheyhdistys ry	2
Sisällysluettelo	3
Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot	4
Toiminnan painopistealueet 2020	5
Koronavuosi 2020	6
Apua arkeen, vertaistukea verkossa ja toimintaa ulkona	6
Jäsenistö ja toimitilat	8
Kansalaistoiminta	9
Vaikuttamistoiminta	9
Vertaistoiminta	11
Vertaisohjaajat ja muut vertaistoiminnan vapaaehtoiset	11
Vertaisryhmät ja -tapaamiset	11
Jakomäen Punahilkka-toiminta	12
Lasten eroauttaminen	13
Retket, leirit ja lomat	13
Toiminta verkossa	14
Tenavatupatoiminta	15
Ohjaus ja neuvonta	15
Vapaaehtoistoiminta	16
Mummila	16
Mieskaveritoiminta	17
Mieskaveritoiminnan valtakunnallinen koordinointi	18
Vapaaehtoiset lapsen tukena vanhempien erotilanteessa	20
Kehittämistoiminta ja hankkeet	20
Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään 2017–2020	20
Mediataidot tulevaisuuden MyData-ympäristössä	22
Paikka auki -hanke	22
Vaikuttavuuden arviointi	22
Viestintä	24
Hallinto ja henkilökunta	26
Organisaatiokaavio henkilöittäin ja toimipaikoittain	27
Vuodelle 2020 myönnetyt avustukset	28
Kiitokset tukijoille ja lahjoittajille	28
Talous	29
Tuloslaskelma	29
Tase	30
Tilintarkastuskertomus	31
Pienperheyhdistyksen toimintakaavio	34

Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot

Päätavoite

Yhden vanhemman perheiden hyvinvoinnin paraneminen

Osatavoitteet

Perheiden
sosiaalisten
verkostojen
vahvistuminen

Perheiden
tasavertaiset
osallistumis-
mahdollisuudet

Lasten
mahdollisuuksien
lisääntyminen

Eri
perhemuotojen
tasavertaisuus

Vertaistoiminta

Edunvalvonta ja
vaikuttamistoiminta

Vapaaehtois-
toiminta

Kehittämis-
toiminta

Perheet tutustuvat toisiinsa ja pitävät yhteyttä

Osallistujat saavat vertaistukea

Toiminta tukee jaksamista ja arjessa selviytymistä

Vanhemmat aktivoituvat huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan

Lapset ja vanhemmat saavat äänensä kuuluville

Perheiden osallistuminen on mahdollista haastavissa elämäntilanteissa

Perhepolitiikassa ja palveluissa huomioidaan eri perhemuodot

Pitkäaikaiset kummi-isovanhempi- ja mieskaverisuhteet

Kaikille hakijoille löytyy vapaaehtoinen

Lapsi saa lisää välittäviä aikuisia elämäänsä

Lapsi tulee kuulluksi vanhempien erotilanteessa

Perheiden muuttuviin tarpeisiin vastaavat hyvät käytännöt,

niiden juurruttaminen ja levittäminen

Toimintaympäristön muutokset huomioiva toimintatapa

Toiminnan painopistealueet vuonna 2020

Tasa-arvoisen lapsuuden edistäminen

Huomioidaan perheet, joiden osallistuminen on haastavaa taloudellisten tai sosiaalisten syiden vuoksi. Tämä koskee erityisesti perheitä, joissa on useita lapsia, eri-ikäisiä lapsia, pitkäaikaissairaita tai erityistarpeisia lapsia.

Pidetään esillä lapsen näkökulmaa sekä osallistutaan aktiivisesti lasten asemaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Vaikuttaminen osana kaikkea yhdistyksen toimintaa

Pienperheyhdistyksen toiminnassa osallistujilla on mahdollisuus saada äänensä kuuluville.

Kannustamme osallistujia antamaan palautetta, osallistumaan vertaistoimintaan, yhdistyksen päätöksentekoon sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Osallistumisen mahdollisuuksia lisätään järjestämällä tarvittaessa lastenhoito.

Lapsen näkökulma hyvän vanhemmuuden perustana

Lapsen näkökulmasta hyvä vanhemmuus voi toteutua kaikissa perhemuodoissa.

Omien vanhempiensa lisäksi lapsella voi olla ympärillään muita turvallisia aikuisia.

Vertaistoiminnassa vahvistetaan eron jälkeistä vanhemmuutta ja tuetaan lasta.

Perheiden yhteinen toiminta ja vapaaehtoistoiminta tuovat lisää aikuisuutta lapsen elämään.

Moninaisuus voimavarana

Yhdistyksen toiminnassa mukana olevien, yhden vanhemman perheiden, jäsenten, vapaaehtoisten, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden moninaisuus on voimavara, jota hyödynnetään kaikkien eduksi.

Vuorovaikutuksellinen toiminta tukee yhteisöllisyyden rakentumista erilaisten toimijoiden välillä.

Koronavuosi 2020

Joulukuussa 2019 alkoi Wuhanissa Kiinassa epidemia, jonka aiheuttaja on ihmiselle uusi koronavirus. Sen aiheuttama tauti, viralliselta nimeltään COVID-19, on levinnyt maailmanlaajuisesti. Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020.

Suomessa ensimmäinen koronavirustartunta todettiin tammi-kuun lopulla ja pian tämän jälkeen alkoi koronaviruspandemian ensimmäinen aalto. Suomi suljettiin valmiuslailla maaliskuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin. Toinen aalto iski loppusyksyllä ja tautitapausten määrät kasvoivat hitaasti elokuusta marraskuun kolmannelle viikolle.

Koronapandemian vastaisia toimenpiteitä ovat olleet erilaiset kokoontumis- ja liikkumisrajoitukset, paikkojen sulkemiset, turvaväli- ja maskisuositukset sekä hygieniaohteet. Oppilaitokset ja koulut ovat siirtyneet jatkuvaan tai tilapäiseen etäopetukseen ja lasten harrastustoimintaa on rajoitettu. Ikäihmisten ja muiden riskiryhmiin kuuluvien ihmisten eristäminen ja eristäminen aiheuttivat näille ihmisryhmille ongelmia. Isovanhempien tapaamisten rajoitukset vaikuttivat negatiivisesti myös monen lapsiperheen ja lapsen elämään.

Koronapandemialla on monia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia lasten ja lapsiperheiden elämään. Korona-arki on ollut raskasta monessa yhden vanhemman perheessä. Yksin perheen arkea pyörittävällä vanhemmalla on vähemmän aikaa ja yleensä pienemmät tulot kuin kahdella vanhemmalla. Myös työttömyys ja lapsiköyhyys on suurempaa. Korona kuormittaa monen yksihuoltajan arjen taakkaa entisestään ja aiheuttaa huolta selviytymisestä.

Yhden vanhemman perheiden tuen tarve kasvoi

Yksinäisyys on lisääntynyt rajoitusten myötä. Lapsen ja toisen vanhemman tapaamiset voivat käytännössä jäädä toteutumatta monista syistä, esimerkiksi karanteenien ja riskiryhmään kuulumisen takia. Yksinäisyyttä aiheuttaa esimerkiksi se, että ei voi tavata lapsen isovanhempia, ystäviä, vapaaehtoisia kummi-isovanhempi tai lapsen vapaaehtoisia mieskaveria.

Tilanne voi käydä todella raskaaksi vanhemman jäädessä rajoitusten myötä tukiverkkojen ulkopuolelle. Yksinäisyys lisää uupumusta, kun kaikista kodin päivittäisistä asioista on huolehdittava yksin. Kaupassa käyntikin voi käydä hankalaksi ja lapsia ei välttämättä voi eri syistä jättää yksin tai keskenään.

Monessa yhden vanhemman perheessä lasten etäopetus on tuonut omat haasteensa. Jos perheessä on useampi lapsi, käy etäopetuksen tukeminen todella hankalaksi. Koulun antama etäopetus ei aina ole riittävää, erityisesti jos lapsella on erityisen tuen tarvetta.

Yksihuoltajaperheissä vanhemman arki voi olla normaalistikin haastavaa. Koronatilanteessa tuen tarve korostui vahvasti.

Apua arkeen, vertaistukea – koronan vaikutuksista

Koronapandemian hillitsemiseksi viranomaisten asettamat rajoitukset, ohjeistukset ja suositukset sekä yhden vanhemman perheiden koronatilanteessa korostunut tuen tarve vaikuttivat monella tapaa Pienperheyhdistyksen toimintaan. Ensiksi isompia tapahtumia, kuten perheleirejä jouduttiin siirtämään tai perumaan, osallistujamäärältään pienten ryhmien toimintaa järjestettiin ulkona ja osa toiminnoista siirrettiin verkkoon. Yhdistys tuki ja edisti toiminnallaan kaikkia niitä toimia, jotka estävät koronaepidemian leviämisen. Toiseksi yhdistyksen vuodelle 2020 asettamat toiminnan painopistealueet eivät kaikilta osiltaan olleet muuttuneessa tilanteessa tarkoituksenmukaisia. Keskeistä oli nyt yhden vanhemman perheiden arjessa selviytymisen tukeminen, rajoitteiden lisäämän yksinäisyyden lievittäminen ja koronan seurannaisvaikutusten, kuten lomautusten, irtisanomisen, oman tai lapsen terveyden menettämisen pelon aiheuttaman näköalattomuuden lieventäminen.

Pienperheyhdistyksen perustehtävän merkitys, yhden vanhemman perheiden hyvinvoinnin parantaminen, korostui poikkeusvuonna. Korona kuormittaa monen yksihuoltajan arjen taakkaa entisestään ja aiheuttaa huolta selviytymisestä.

Yhdistys muutti uusiin toimisto- ja toimitiloihin Helsingin Herttoniemenrantaan tammikuussa. Koronarajoitusten takia uuden alueen kaupunginosatapahtumat peruuntuivat sekä keväällä että syksyllä, eikä yhdistyksellä ollut mahdollisuutta tulla tutuksi ja verkostoitua alueen asukkaiden ja alueen muiden toimijoiden kanssa.

Uudenlaista vertaistoimintaa kehitettiin

Vertaistoimintaan osallistujia oli vähemmän kuin aiempina vuosina. Tämä johtui ennen kaikkea kevään ja joulukuun koronarajoituksista sekä useamman perheleirin peruuttamisesta kokoontumisrajoitusten vuoksi. Toiminnassa noudatettiin koko syksyn turvallisuuskäytäntöä, jolla rajoitettiin kaikkien sisällä tapahtuvaan toimintaan osallistuvien määrää korkeintaan kymmeneen henkilöön. Perhetoiminnassa se tarkoitti lasten lukumäärän mukaan 3–5 perhettä. Vastuullisuussyistä ilmoittautuneita kannustettiin perumaan osallistumisensa matalalla kynnyksellä, mikäli vanhemmalla tai lapsella oli flunssaoireita. Aikaisemmin käytössä olleesta peruutusmaksuista luovuttiin ja viime hetken peruutuksia olikin paljon. Lastenhoitoa toteutettiin pääsääntöisesti ulkona. Syksyllä lähitoimintaa järjestettiin yhdellekin perheelle, kun aiemmin minimiosallistujamäärä on ollut 3–4 perhettä.

Keväällä lähitoimintojen sulun aikana toimintaa, mm. perhekahvilat, siirrettiin verkkoon ja niitä jatkettiin syksyllä lähitoimintojen ohessa, jolloin mukaan tuli myös muuta uudenlaista

istukea verkossa ja toimintaa ulkona

kset toimintaan

verkkotoimintaa. Verkkokokouksia oli vuoden aikana 139 kertaa ja näihin osallistui yli 400 henkilöä, arvion mukaan 250 eri henkilöä.

Kesä–elokuussa toteutettiin ulkoperhekahviloita, jäätelöpiknikkejä ja kaksi perheiden päiväkesäleiriä. Koululaisten ulkoilupainotteisia päiväleirejä järjestettiin enemmän kuin aiemmin.

Kaiken kaikkiaan toimintaan osallistui vähemmän eri ihmisiä kuin aiempina vuosina. Esimerkiksi Tenavatupa-lastenhoidot vetivät vain muutamia perheitä, ja samat perheet hakivat niihin useamman kerran. Toisaalta verkkotoiminnot ja ruokapu tavoittivat kokonaan uusia ihmisiä – tai ihmisiä, jotka eivät pitkään aikaan olleet osallistuneet toimintaan.

Alkuvuodesta 2020 Punahilkka-toimintaa järjestettiin Jakomäen nuorisotalon tiloissa ja syyskaudella uudessa Jakomäen Sydän -palvelurakennuksessa. Syksyllä toimintaa järjestettiin myös verkossa. Aikaisemman avoimen, matalan kynnyksen toiminnan sijaan lähitoimintoihin pyydettiin ilmoittautumaan etukäteen ja ryhmien kokoa rajoitettiin koronan vuoksi kuten yhdistyksen muussakin vertaistoiminnassa. Jakomäen aktiivista verkostoyhteistyötä ei täysin pystytty toteuttamaan, esim. yhteisten tapahtumien järjestäminen ei onnistunut. Punahilkka-toimintaan osallistuikin vähemmän perheitä kuin aikaisempina vuosina.

Korona vaikeutti vapaaehtoistoiminnan järjestämistä

Mieskaverikoulutuksia ei voitu järjestää tiukempien rajoitusten aikaan. Perheitä ei voitu haastatella eivätkä ihmiset hakeutuneet toimintaan. Kaveripareja saatiin yhdistettyä aiempaa vähemmän. Toiminta vilkastui ja koulutuksia järjestettiin syksyllä, kun koronatilanne hellitti hieman. Tavoitteena oli järjestää neljä koulutusta vuodessa, joista kolme kurssia toteutui. Edellisen vuoden kahden kurssin määrä kuitenkin ylittyi koronavuonna.

Suurimpaan osaan mieskaverisuhteisiin korona ei vaikuttanut. Kyselyyn vastanneiden mukaan korona ei vaikuttanut tapaamisiin mitenkään (30 %) tai ulkoilu lisääntyi (35 %). Tapaamiset harvenivat 30 prosentilla vastanneista ja 4 % pareista pitivät taukoa tapaamisista tai toiminta loppui.

Mieskaveritoiminnassa kokeiltiin myös paikallista vertaistapaamista etänä, mutta siihen ei tullut osallistujia. Valtakunnallisia vertaistapaamisia järjestettiin kaksi, joista toiseen tuli yksi mieskaveri Uudeltamaalta.

Koulutusyhteistyötä kokeiltiin Teams-tapaamisena Oulun mieskavereiden kanssa.

Mieskaveritoiminnassa panostettiin koronavuonna enemmän sosiaaliseen mediaan, mieskaveriohjaaja kuvasi ja editoi mieskaverin kanssa videon, jolla osallistuttiin Miessakit ry:n Hyvät Miehet -kampanjaan.

Mummilan vapaaehtoisista lähes kaikki kuuluivat riskiryhmään ikänsä puolesta. Tämä hankaloitti toiminnan järjestämistä. Keväällä toimintaan tuli mukaan 5 vapaaehtoista, mutta tuolloin koulutus keskeytettiin. Syksyllä koulutusta ei järjestetty, ja kaksi toiminnasta kiinnostunutta ohjattiin vapaaehtoisiksi ulkoilukaveritoimintaan. He saavat tiedon seuraavasta Mummilan vapaaehtoistoiminnan koulutuksesta.

Vuoden aikana peruttiin useita isoja tapahtumia, mm. osallistuminen Lapsimessuille, Vuosaaren joulupolku, sekä Teatteri Tuulahduksen kouluesiintymiset. Leirit ja retket, joissa vapaaehtoiset ovat olleet tapahtumaisovanhempina toteutettiin riskiryhmien suojelemiseksi nyt työntekijöiden voimin.

Kummi-isovanhemmat tapasivat kummilapsiaan vähemmän, tai tapaamiset muuttuivat puhelinsoitoiksi ja yhteiseksi ulkoiluksi silloin tällöin. Osa isovanhemmista ei tavannut kummilastaan fyysisesti pandemian aikana lainkaan. Yhteystä pidettiin etäyhteyksin: videopuheluin, puheluin tai esim. kirjeenvaihdolla.

Monenlaista tukea yhden vanhemman perheille

Järjestöt ovat tarjonneet tukea, toimintaa ja palveluja myös koronavirusepidemian aikana, kun ihmisiä ei voi kohdata fyysisesti. Pienperheyhdistys on osaltaan helpottanut monen yhden vanhemman perheen tilannetta. Järjestöjen Kaupakassi -hankkeessa yhdistys välitti viikon ruokapaketteja yksinhuoltajaperheille. Perheiden arkea helpottivat myös yhteistyökumppanien tarjoamat ja Pienperheyhdistyksen jakamat taksisetelit. Perheille on järjestetty työntekijöiden ja vapaaehtoisten voimin lasten ulkoilutusapua. Vertaistoiminta verkossa sekä chat-palvelut ovat auttaneet jakamaan kokemuksia ja huolia. Yhdistyksen omien verkkoryhmien ja webinaarien lisäksi yhdistyksen työntekijät ovat tarjonneet apua ja tukea Ensi- ja turvakotien liiton lasten ja nuorten chat-palvelussa sekä Väestöliiton Hyvä kysymys -chatissa.

"Korona-aikaan matkustaminen on jäänyt, ja arjesta ja tutusta ympäristöstä poikkeaminen edes hetkeksi, ja yhdessä uusien asioiden kokeileminen ja yhdessä tekeminen lujitti lapsen ja vanhemman suhdetta, samalla saimme hyviä yhteisiä muistoja, joihin voimme aina palata."

Palaute liikuntaleiriltä 2020

Vanhempiin, joita ei ole tavoitettu etäryhmissä, on oltu yhteydessä puhelimitse ja tekstiviestein. Vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä yhteydenottoihin ja kokeneet, että heistä huolehditaan.

Jäsenistö ja toimitilat

Pienperheyhdistykseen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä Suomesa vakituisesti asuva henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Varsinaiset jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus.

Kannattavaksi jäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö tai säätiö, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa. Kannattavat jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus. Kannattavilla jäsenillä ei ole äänioikeutta.

Pienperheyhdistyksen jäsenyyttä tarjotaan aktiivisesti myös jäsenperheiden lasten etävanhemmille. Jäseneksi liittyttyään etävanhemmat saavat säännöllisesti tietoa yhdistyksen toiminnasta ja voivat osallistua toimintaan yhdessä lapsensa kanssa.

Vuoden 2020 lopussa Pienperheyhdistyksessä oli 641 (639) jäsentä. Toimintakauden aikana yhdistykseen liittyi 70

(76) uutta jäsentä ja yhdistyksestä erosi 33 (41) jäsentä. Jäsenistä helsinkiläisiä oli 452 (445), espoolaisia 48 (47) ja vantaalaisia 56 (54). Yhdistyksestä eroamisen syynä oli useimmiten lasten kasvaminen aikuisiksi, jolloin yhdistyksen toiminta ja palvelut eivät enää vastanneet perheen tarpeisiin. Toisaalta moni yhdistyksen toiminnassa lapsena vanhemman kanssa aktiivisesti mukana ollut, halusi jatkaa jäsenyyttään myös täysi-ikäisenä. Yhdistyksen sääntöjen mukaisesti erotettiin 35 (55) jäsentä, jotka olivat laiminlyöneet jäsenmaksunsa suorituksen vuoden ajalta.

Jäsenille kerrottiin toiminnasta sähköpostitse lähetetyillä tiedotteilla, yhdistyksen kotisivuilla sekä sosiaalisen median sivuilla.

Pienperheyhdistys muutti tammikuussa 2020 Helsingin Sörnäisistä Herttoniemmenrantaan uusiin toimisto- ja toimintatiloihin. Punahilkka-toimintaa järjestettiin keväällä väistötiloissa Jakomäen Nuorisotalolla ja Leikkipuisto Jako-

mässä sekä elokuusta lähtien uusissa tiloissa Jakomäen Sydän -palvelurakennuksessa. Kaikille yhden vanhemman perheille avointa vertaistoimintaa järjestettiin myös useiden yhteistyökumppaneiden tiloissa pääkaupunkiseudulla.

Yhden vanhemman perheillä on mahdollisuus lomaila yhdistyksen vuokraamissa lomamökeissä, Kaunissaaren kalamajassa ja Vartiosaaren mökillä.

Vuonna 2020 jäseniä oli 641 (639).

"Ilmoittautumisprosessi on helppo ja mutkaton sekä asiointi toimistopään ystävällisten henkilöiden kanssa aina miellyttävää."

Kysely toimintaan osallistuneille 2021

Pienperheyhdistyksen toimitilat

Pienperheyhdistyksen toimisto ja toimitila

Petter Wetterin tie 6
00810 Helsinki

Toiminnan tunnuslukuja 2020

Kansalaistoiminta

Pienperheyhdistys on kansalaisjärjestö, jossa voi toimia monella tavalla. Yhdistyksen kansalaistoimintaan kuuluvat vertaistoiminta, vaikuttamistoiminta ja vapaaehtoistoiminta. Vertaisryhmissä toisen ihmisen kokemus samankaltaisesta elämäntilanteesta on voimauttavaa. Yhdessä jaetut kokemukset arjesta ja elämäntilanteista luovat uutta näkökulmaa asioihin, jotka ovat voineet tuntua henkilökohtaisilta ongelmilta. Yksinäiset kamppailut muuttuvat asioiksi, joihin voi vaikuttaa ja rakenteelliset epäkohdat tulevat näkyviksi. Vertaisohjaajana toimimalla voi jakaa eteenpäin omia kokemuksien kautta opittuja asioita ja toimia ohjaajana samassa elämäntilanteessa olevien ryhmässä. Vapaaehtoistoiminta tuo lisää aikuisuutta lasten elämään ja antaa vapaaehtoisille aikuisille mahdollisuuden tärkeään toimintaan.

Perheiden ääni kuuluviin

Vaikuttamistoiminta

Yhden vanhemman perheet jäävät näkymättömiksi

Yhden vanhemman perheet jäävät usein äänettömiksi päätöksenteossa, koska arki on vaativaa ja vanhemman osallistuminen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen vaatii erityisiä järjestelyjä. Perheen pitkäaikaiset taloudelliset ongelmat heijastuvat vahvasti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Yhden vanhemman perheissä ajan, resurssien ja tukiverkon vähäisyys, heikompi sosioekonominen asema ja köyhyyden vaikutus lasten hyvinvointiin jää usein näkymättömäksi. Lasten ja nuorten hyvinvointi eriytyy heidän vanhempiansa tilanteen mukaan.

Vaikuttaminen on osa kaikkea toimintaa

Pienperheyhdistyksessä voi vaikuttaa omien kokemusten kautta, vertaistoiminnassa, kokemusasiantuntijana, kampanjaryhmässä, kirjoittamalla blogia tai osallistumalla tapaamisiin päättäjien kanssa. Vaikuttamistoiminnassa osallistujien itse tuodessa esiin heille tärkeitä asioita, tulevat asiat esiin usein positiivisessa valossa, ja yhden vanhemman perheet ja erityisesti lapset näyttäytyvät aktiivisina toimijoina.

Vaikuttamistoimintaan osallistui vuoden aikana 41 henkilöä vaikuttamiseen liittyvissä tilaisuuksissa. Lisäksi kaikilla retkillä ja perhekahviloissa työntekijät ovat pitäneet esillä vaikuttamismahdollisuuksia ja kertoneet käynnissä olevista kampanjoista ja hankkeista. Eri toimintoihin osallistuneet ovat kertoneet omia näkemyksiään. Osallistujakyselyiden mukaan neljä tärkeintä teemaa, joita jäsenistön mielestä tulisi pitää esillä ovat yhden vanhemman perheiden **köyhyysriski** (62 %:n mielestä), **lasten tasa-arvoiset mahdollisuudet** (60 %), **asumismenojen kohtuullistaminen** (51 %) sekä **palvelujen laatu ja saatavuus** (32 %). Kyselyihin vastaajista noin kolmasosa oli sitä mieltä, että Pienperheyhdistys on onnistunut yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustamisessa.

Lasten ääni kuuluviin

Lapsia ja nuoria on kannustettu tuomaan esiin näkökulmaansa kaikessa toiminnassa. Aikuisille suunnatun toiminnan aikaisessa lastenhoidossa tai lasten omassa ohjelmassa on ikätason mukaisesti kysytty lasten mielipiteitä sekä kuunneltu lasten tarpeita ja ideoita. Lasten mielipiteitä on käytetty Pienperheyhdistyksen vaikuttamistoiminnassa. Vanhempia on kannustettu kysymään lasten mielipidettä ja muun muassa vastaamaan yhdessä lasten kanssa yhdistyksen toimintaa koskeviin kyselyihin.

Vuonna 2020 lasten oma vaikuttamistoiminta *Pikkuparlamentti* ei kokoontunut pandemian vuoksi, Verkko toimintana tätä ei saatu toimimaan. Painopistepäivillä lapset ja nuoret suunnittelivat ja kuvasivat videon yhdistyksen toiminnasta. Video julkaistiin YouTubessa.

Tietoa vaikuttamistyön tueksi

Yhdistyksen toimintaan voi vaikuttaa antamalla palautetta, osallistumalla toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen sekä osallistumalla vuosikokouksiin tai hallitustyöskentelyyn. Syyskuun alussa järjestettiin perinteisesti painopistepäivä jäsenistölle ja siihen osallistui 13 perhettä. Painopistepäivillä pohdittiin yhdessä yhdistyksen toiminnan merkitystä sekä tulevia painopisteitä seuraavalle toimikaudelle.

Terveiset päivän ajatuksista lähtivät sekä yhdistyksen hallitukselle että työntekijöille evästyksiksi toimintasuunnitelman laadintaan. Päivien aikana keskustelu tuotti ideoita vaikuttamiseen sekä vertaistoiminnan kehittämiseen. Jäsenet toivat esiin sitä, miten vertaistuen saaminen ja osallistuminen turvalisessa ilmapiirissä tuottaa halua vaikuttaa asioihin ja tekee vaikuttamisen mahdolliseksi. Painopistepäivillä syntyi myös aikuisten video vertaistuen merkityksestä.

Vaikuttamisviikonloppu järjestettiin joulukuussa verkkotapaamisena. Työskentelyyn osallistui 9 henkilöä. Viikonlopun aikana keskusteltiin yhden vanhemman perheitä koskevista aiheista ja tällä hetkellä eniten perheitä kuormittavista tekijöistä. Tuloksena syntyi kuntavaalikampanjan runko, jossa korostuu joustavien lähellä olevien palveluiden tarve ja lasten tasavertaisuus.

Jäsenistöltä on kerätty kyselyillä mielipiteitä vaikuttamisesta sekä siitä, miten ja mihin asioihin olisi tärkeää vaikuttaa. Osallistujat ovat myös lähettäneet Pienperheyhdistyksen kotisivujen kautta näkemyksiään siitä, mihin yhden vanhemman perheitä koskeviin asioihin ja epäkohtiin yhdistyksen tulisi vaikuttaa. Jäsenkyselyssä jäsenet ja osallistujat arvioivat, miten yhdistys on onnistunut tavoitteissaan. Parhaiten yhdistyksen nähtiin onnistuneen perheiden hyvinvoinnin edistämässä.

Valtakunnallista vaikuttamista yhteistyöllä

Pienperheyhdistyksen toiminnassa kertynyttä kokemusasian-

tuntijatietoa tuodaan esille ja viedään päätöksentekijöille. Työntekijöillä on pitkäaikainen kokemus toiminnasta yhden vanhemman perheiden parissa sekä jatkuva yhteys perheisiin ja sitä kautta tietoa heidän muuttuvasta tilanteestaan sekä yhteiskunnan tilasta heidän näkökulmastaan. Yhdistyksen kantaa on kuultu perhevapaauudistusprosessissa sekä sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen liittyen. Yhdistyksen työntekijät ovat olleet mukana myös KELA:n vuoroasumista koskevan kyselyn teossa sekä Helsingin kaupungin Perheentuki-sivuston uudistuksessa.

Yhdistyksen työntekijä osallistui Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Lasten oikeuksien sopimuksen viestintäverkostoon. Viestintäverkosto suunnitteli ja toteutti muun muassa lasten oikeuksien viikon tapahtumien tiedotuksen sekä tapahtumat. Yhdistyksellä oli edustaja EAPN-fin Lasten köyhyys-työryhmässä. Työryhmän tehtävä on nostaa esille köyhyyden vaikutuksia lasten elämään. Pienperheyhdistys oli mukana lastensuojelun keskusliiton koordinoimassa Anna ääni lapselle -kuntavaalikampanjan suunnittelussa. Kansalaistoiminnan koordinaattori ja kansalaistoiminnan suunnittelija ovat ylläpitäneet ja kehittäneet vaikuttamis-, osallistumis- ja yhteistyömuotoja sekä vahvistaneet niiden vakiintumista yhdistyksen toiminnassa ja kehittäneet niitä edelleen osallistujien, työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vaikuttamistoiminnassa tehtiin yhteistyötä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, KELA:n, Yhden vanhemman perheiden liiton, Lastensuojelun keskusliiton, Mannerheimin lastensuojeluliiton, Pelastakaa lapset ry:n Arjesta voimaa -hankkeen, sekä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Mieskaveritoimintaa järjestävien yhteistyökumppaneiden kanssa tuotiin esiin positiivista kuvaa miehestä kasvattajana ja vapaaehtoisena

yhteisten julkaisujen, tiedotuskampanjoiden ja tapahtumien avulla.

Perheet keskiöön -hanke

Pienperheyhdistys on mukana Lastensuojelun keskusliiton koordinoimassa Perheet keskiöön! – järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinoimishankkeessa. Sen yksi piloteista oli pääkaupunkiseutu ja Uusimaa, jossa järjestö-agenttina toimi puolipäiväisesti Pienperheyhdistyksen kansalaistoiminnan koordinaattori.

Toimikaudella Uudellamaalla järjestettiin sekä paikallisia että maakunnallisia lasten ja perheiden parissa toimivien järjestöjen tapaamisia. Uudenmaan alueella lasten ja perheiden kanssa toimivien järjestöjen verkoston tapaamisia järjestettiin vuoden aikana viisi, niihin osallistui edustajia yli 80 järjestöstä.

Järjestöagentti oli vuoden aikana jäsenenä Uudenmaan perhekeskuskehittämisryhmässä ja edistänyt lapsi- ja perhejärjestöjen yhteistyöverkostojen muodostumista sekä kuntakohtaisesti että maakunnan laajuisesti, tehnyt yhteistyötä Uudenmaan ja Pääkaupunkiseudun LAPE-muutosagenttien kanssa sekä kuntien perhekeskustoimijoiden kanssa.

Vuoden aikana järjestöagentti toteutti yhteistyössä maakunnan kuntien toimijoiden, LAPE – Uudenmaan ja Kumaja -verkoston kanssa Kohtaamisia perhekeskuksessa -työpajoja. Tilaisuuksien sarja alkoi syksyllä 2019. Kohderyhmänä oli alueella lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivat – kuntien, kuntayhtymien, järjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen ja Kelan toimijoita. Työpajoja pidettiin kuusi, lisäksi kahden suunnitteluprosessi jäi kesken koronaepidemian myötä. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä yli 500 henkilöä. Tilaisuuksissa käsiteltiin paikallista yhteistyötä järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen kesken sekä yhteistyötä perhekeskustoimijoiden kanssa. Ammattilaisille järjestettävissä tilaisuuksissa kartoitettiin ja suunniteltiin alueellista ja paikallista yhteistyötä ja innostettiin osallistujia kehittämään asukkaiden osallisuutta.

Keskeiset yhteistyötahot toimikaudella ovat olleet LAPE Uusimaa muutosagentit, Uudenmaan perhekeskusverkosto, Kumaja, kuntien perhekeskusvastaavat, Monimuotoiset perheet -verkosto, Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto, Perheet keskiöön -hankkeen yhteistyöjärjestöt.

"Kaikki toiminta meni jäihin, en välitä etäkontakteista. Mutta todella kiitollinen että minuun otettiin yhteyttä tekstiviestein, se lämmitti todella suuresti"
Kysely osallistujille 2020

"Kiitos, ihan itku tuli! Viikoksi ruoat minulle ja työlle! Ja mikä ihaninta, reseptivihko mitä aineksesta voi tehdä. En olisi ymmärtänyt itse mistään tällaista avustusta lähteä etsimään. Ihanaa! Nyt yhdessä tekemään ruokaa."

Palaute kevään ruokatoimituksista

Vertaistoiminta

Kasvava,
osallistujien aloitteesta
lähtevä toiminta

Vertaistoiminnan tavoitteena oli osallisuuden, voimaantumisen ja vaikuttamisen mahdollistaminen yhden vanhemman perheille. Perheiden hyvinvoinnin ja vanhemmuuden tukemisen merkitys korostui poikkeusvuonna, joskin perheiden kannustaminen yhteisöllisyyteen, omatoimisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen oli poikkeusolojen takia vaikeampaa kuin muina vuosina.

Pienperheyhdistys tarjosi perhekahvila- ja ryhmätoimintaa, tapahtumia sekä retki- ja leiritoimintaa. Lisäksi toimintaa oli paljon myös verkossa. Erilaisten perheiden osallistumismahdollisuuksia tuettiin pitämällä osallistumismaksut kohtuullisella tasolla ja panostamalla toiminnan aikaiseen lastenhoitoon.

Aiempiä vuosina osallistujia on kannustettu perustamaan omia vertaisryhmiä tai toimimaan vapaaehtoisina yhdistyksen tapahtumissa – tänä toimintavuonna tätä kannustamista ei voitu koronapandemian vuoksi tehdä. Tästä huolimatta syksyllä käynnistettiin kaksi täysin uutta perhekahvilaa osallistujien toiveiden pohjalta, Jätkäsaarella ja Kannelmässä.

Toimintaa järjestetään osallistujien toiveiden mukaisesti hyvinkin spesifeille kohderyhmille. Osa vertaistoiminnasta, on avointa ja alueellista (perhekahvilat) ja osa vaatii ilmoittautumisen (ryhmät, leirit, retket, lomat). Avointa toimintaa järjestettiin vähemmän, koska lähitoimintaa ei ollut 13.3.–31.5. välisenä aikana. Perhekahviloihin piti ilmoittautua kesäkuusta alkaen osallistujarajoitusten vuoksi.

Vertaistoiminnassa otettiin huomioon eri-ikäisten lasten perheet, erityisen haavoittuvassa elämäntilanteessa elävät perheet ja taloudellisesti heikossa tilanteessa olevat perheet.

Vertaisohjaajat ja muut vertaistoiminnan vapaaehtoiset

Vertaistoiminnassa on mahdollista toimia vapaaehtoisena vertaisohjaajana oma elämäntilanne ja jaksaminen huomioiden: osa toimi 1–2 krt/kuukaudessa kokoontuvien vertais-tukiryhmien tai perhekahviloiden ohjaajina ja toiset 1–2 krt vuoden aikana retkivapaaehtoisina. Vuonna 2020 vertaistoiminnan vapaaehtoisina toimi myös kolme mökkikumia, apunaan talkoolaisia, joiden tehtävänä oli ylläpitää ja huoltaa yhdistyksen vuokraamia saarimökkejä.

Vertaisryhmät ja -tapaamiset

Vuonna 2020 järjestettiin esimerkiksi seuraavia vertaisryhmiä: *Itsellisten äitien* eli yksin lajasukusoluilla lapsen saaneiden vertaistapaamiset, *Leskiperheiden* vertaistapaamiset

Vertaistoiminnan vapaaehtoiset 2020

Vertaistoiminnassa toimi **47** eri vapaaehtoista **51:ssä** eri tehtävässä.

(yhteistyössä *Nuoret lesket ry:n* kanssa), *Suomalainen eroseminari*®, Ratkaisukeskeinen ryhmä nepsy-lasten yh-vanhemmille, Yhden vanhemman sateenkaariperheiden tapaamiset (yhteistyössä *Sateenkaariperheet ry:n* ja *Päksy ry:n* kanssa). Lisäksi järjestettiin useita erilaisia hyvinvointiryhmiä. Osa ryhmistä ohjasivat vapaaehtoiset vertaisohjaajat, osa työntekijät ja osa opiskelijat. Osa ryhmistä kokoontui kerran kuussa koko vuoden ja osa oli 3–11 kerran määräaikaista ryhmää.

Perhekahvilat

Perhekahvilatoiminta tarjoaa yhden vanhemman perheille mahdollisuuden tutustua lähialueiden muihin perheisiin, vahvistaa omaa sosiaalista verkostoa ja löytää mielekästä toimintaa lähellä omaa asuin ympäristöä. Perhekahvilat toimivat tiedottamisen, vertaistuen, kansalaistoiminnan ja vaikuttamisen paikkana. Perhekahviloissa toimivat ohjaajina yhdistyksen työntekijät tai vapaaehtoiset vertaisohjaajat tai näistä muodostuneet työparit.

Maanantai-iltojen *Soppakuppila* (alkuvuodesta Sörnäisissä, keväällä verkkokahvilana, syksyllä Herttoniemenrannassa), *Biitsiperhekahvila** (3 kertaa kesällä Herttoniemenrannassa, Puotilassa), *tiistaioikkari** täysin yksin lastaan kasvattaville (syksyllä Jätkäsaarella) yhteistyössä *Totaaliyhärit ry:n*, *Tuomiokirkkoseurakunnan* ja *YVPL:n* kanssa, kaksikielinen *tiistaiperhekahvila Kannelmässä** (suomi, englanti), *perjantaiperhekahvila* (alkuvuodesta Itäkeskuksessa, syksyllä Herttoniemenrannassa). Yhden kerran ehti alkuvuodesta kokoontua *Pikku-Huopalahden lauantai-perhekahvila*. *Uusia toimintamuotoja.

Soppakuppila kokoontui joka viikko, muut kahvilat kokoon-tuivat 1–2 kertaa/kk. Joihinkin perhekahviloihin tuli osallis-

Perhekahvilat 2020

Perhekahvilat olivat avoinna **76** kertaa (108).

Aikuisten käyntikertoja oli **195** (474) kertaa ja lasten käyntikertoja **255** (546) kertaa.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

tujia hyvinkin pitkän matkan takaa – kaikki perhekahviloissa käyvät perheet eivät siis ole lähialueilta.

Ryhmätoimintojen aikainen lastenhoito

Aikuisten ryhmätoiminnan ajaksi järjestettiin lähes aina lastenhoito, joka mahdollisti sellaisten yhden vanhemman perheiden osallistumisen toimintaan, joilla omat tukiverkostot eivät ole riittävät, eikä esimerkiksi ole saatavissa isovanhempien apua. Tänä vuonna tällaisia perheitä oli enemmän. Koska yli 70-vuotiaita kehoitettiin välttämään kontakteja, niilläkin perheillä, joilla yleensä on isovanhempien apua saatavilla, ei sitä tänä vuonna välttämättä ollut.

Osallistujakyselyissä kiitetään toistuvasti lastenhoidon järjestämisestä. Lastenhoitajina toimivat yhdistyksen palkkaamat vastuulastenhoitajat ja apuhoitajina 16–29-vuotiaat Job'd-nuoret, joiden palkan maksoi Nuorisosiainkeskus.

"Minulle itsellisten äitien ryhmän löytäminen oli täysin käänteentekevä, en ollut ennen tätä koskaan tavannut ketään toista samalla tapaa perheeksi tullutta. Olen saanut valtavasti tukea ja neuvoja." Kysely toimintaan osallistuneille 2020

Lasten ja nuorten vertaisuus

Lasten ja nuorten vertaistoiminta toteutui perheille järjestettävässä retki- ja leiritoiminnassa sekä aikuisten toiminnan ajaksi järjestetyssä lastenhoidossa sekä Tenavatupa-toiminnassa. Vertaistoiminnassa mukana olevat lapset ja nuoret voivat jakaa arjen ilot ja surut samassa elämäntilanteessa olevien ikätovereidensa kanssa.

Liikuntaa ja ulkoilua vanhemmille ja perheille

Poikkeusvuonna Liikuntatreffit-konseptin toteuttamista rajoittivat koronarajoitukset. Helmikuussa järjestettiin kuitenkin kolmen kerran asahi-kokeilu, lauantaijoogaa sekä heinäkuussa, yhteistyössä Leppävaaran Pallon kanssa, kolmen kerran perhefudis 5–10-vuotiaille lapsille vanhempien.

Syksyllä Herttoniemenrannan Asukastalo Ankkurin liikuntasalissa kokoontui kaksi eri joogaryhmää lauantaiamuisin. Syksyllä aloitettiin yhteistyö Helsingin Työväenopiston kanssa ja järjestettiin lastenhoito Pienperheyhdistyksen tiloissa torstaisen kehonhuollon ajaksi.

Pienperheyhdistys ja Mieskaveritoiminnan vapaaehtoiset osallistuivat joukkueena Pääkaupunkijuoksuun Keskuspuistossa. Joulukuun alussa järjestettiin teineille ja vanhemmille Allas Sea Pool -retki.

Lisäksi perheitä autettiin koronakevään etätöiden ja etäkoulun yhdistämisessä tarjoamalla perheille lasten ulkoilutus-apua.

Kulttuuria ja erilaisia elämyksiä perheille

Esimerkkejä kulttuurielämyksistä ja tapahtumista: Lumikunin-

Vertaisryhmät 2020

Vuoden aikana järjestettiin **13** erilaista ryhmää, joissa oli **67** kokoontumisryhmää.

Aikuisten käyntikertoja oli **368** kertaa ja lasten hoitokertoja **283**.

gatar-balettiretki*, metsäparkourpolku*, peikkoseikkailu*, kasvitieteellinen puutarha*. Syyskaudella oli kaksi saunailtaa, Perheet yhdessä -ulkotapahtuma Lapinlahdessa yhdessä Leikkipäivä-verkoston kanssa, Kekrijuhla Skatan tilalla* sekä Lapsen oikeuksien päivän juhla Annalan kartanolla*. *Yhteistyössä Mummila-toiminnan kanssa.

August Ludwig Hartwallin säätiön lahjoituksen turvin järjestettiin perheille kolme perheretkeä kesä–heinäkuussa Korkeasaaren eläintarhaan, kaksi melontaretkeä ja yksi retki Seikkailupuisto Korkeeseen. Näille retkille osallistujat valittiin sosiaalisin, taloudellisin ja/tai terveydellisin perustein. Koronaturvallisuussyistä perheet liikkuvat retkillä perhekunnittain ja perheiden sisääntulo oli porrastettu.

Syksyllä järjestettiin Uudenmaan Marttojen kanssa sieniretki perheille Pirttimäkeen ja lisäksi kaksi Marttojen yhden illan kokkausopastusta.

Toteutumatta jääneet toiminnot

Kaikki suunnitellut toiminnot eivät toteutuneet joko koronarajoitusten takia tai koska ilmoittautuneita ei tullut tarpeeksi. Keväällä suunnitelluista toiminnoista kokonaan peruuntui 33 eri toimintoa, joista osassa olisi ollut useita kokoontumiskertoja.

Syksyllä suunnitelluista peruuntui: teinien vanhempien kuu-kausitapaamiset, tarinateatterileiri lapsille, joiden isä ei ole mukana lapsen elämässä ja joulun välipäivien leiri. Muita syksyltä peruuntuneita eri toimintakertoja oli 15. Myöskään perinteistä kevään Linnanmäen retkeä ei tänä vuonna koronan vuoksi voitu järjestää, mikä oli varmasti suuri pettymys monille.

Punahilkka-toiminta Jakomäessä

Perhepaikka Punahilkkan toiminta alkoi v. 1993 ja on nykyään vakiintunutta toimintaa Jakomäen ja sitä ympäröivien alueiden (Alppikylä, Puistola, Suurmetsä, Tapulikaupunki) lapsiperheiden keskuudessa. Punahilkka oli fyysinen perhe-toiminnan tila vuosina 1993–2018 ja nimi jäi edelleen tarkoittamaan Pienperheyhdistyksen toimintaa Jakomäessä. Toiminnassa on mukana sekä yhden että kahden vanhemman perheitä, joista osa on maahanmuuttajataustaisia.

Toiminnan tarve Jakomäessä

Helsingissä yksinhuoltajaperheiden osuus on suurin niillä alueilla, joissa on paljon vuokra-asuntoja, kuten Jakomäessä. Jakomäen peruspiirissä asuvista perheistä 57 % on lapsiper-

heitä, joista yli 30 % on yksinhuoltajaperheitä. Jakomäki kuuluu niiden peruspiirien joukkoon, joissa väestön koulutustaso on suhteellisen matala, työttömyysaste suhteellisen korkea ja pienituloisten osuus suuri (Helsingin kaupunki, Tilastoja 2018).

Toimeentulotukea saavien suhteellinen osuus Jakomäessä on lähes kolmikertainen ja lastensuojelun asiakkaiden (perheet, joissa on 0–7-vuotiaita) määrä on kaksinkertainen verrattuna koko Helsingin lukuihin (Helsingin kaupunki, Tilastot 2017.)

Vuosi 2020

Alkuvuodesta 2020 toimintaa järjestettiin Jakomäen leikkipuiston väistötiloissa torstai-iltaisina ja yhteistyössä leikkipuiston kanssa perjantai päivisin. Syyskaudella toiminta alkoi uudessa yhteisöllisessä palvelurakennuksessa, Jakomäen Sydämessä.

Tiistai-iltaisina toimintaa oli nuorisotalon puolella ja perjantaisin aamupäivällä järjestettiin yhteistä toimintaa Kankarepolun leikkipuiston kanssa leikkipuiston sisä- ja ulkotiloissa. Syyslomalla järjestettiin perheiden päiväleiri. Jakomäessä toimi vuoden aikana kolme vapaaehtoista vertaisohjaajaa.

Jakomäen alueella on hyvät ja vakiintuneet verkostot eri toimijoiden kesken. Koronan takia verkostoyhteistyötä ei täysin pystytty toteuttamaan: yhteyttä pidettiin verkostopalaverien, mutta esim. yhteisten tapahtumien järjestäminen ei onnistunut.

Punahilkka-toiminta2020

Vertaistoimintaa järjestettiin 31 kertaa. Aikuisten käyntikertoja oli perhekahviloissa yhteensä **107** (166) ja lasten **115** (199). (suluissa vuoden 2019 luvut)

Lasten eroauttaminen

Kolmasosa kaikista lapsista elää yhden vanhemman luotsaamassa perheessä jossain elämänsä vaiheessa. Yhden vanhemman perheiden lapsista valtaosa on eroperheiden lapsia. Vanhempien ero on iso, jokaista perheenjäsentä koskettava asia, ja se sisältää usein riskejä ja erilaista tuen tarvetta. Lapsilla kuten aikuisillakin on tarve käsitellä eron herättämiä tunteita. Lapsille suunnattua omaa tukea tulisi olla tarjolla huomattavasti enemmän ja palveluiden yhtenä keskeisenä haasteena on lapsikeskeisyyden kehittäminen.

Pienperheyhdistys on työskennellyt eroperheiden kanssa koko historiansa ajan. Työmuotoina on leiri- ja retkitoiminta, erilaiset lasten ja aikuisten ryhmät, perhekahvilat sekä vapaaehtoistoiminta. Lasten vertaistuki toteutuu esimerkiksi aikuisten suomalaisen eroseminaari-ryhmän yhteydessä järjestetyssä eri-ikäisten lasten ryhmätoiminnassa. Lasten tukihenkilötoiminnasta kerrotaan kohdassa 2.3.4. Vapaaehtoiset lapsen tukena vanhempien erotilanteissa.

Toimikaudelle suunnitellut Erotarinoita lapsilta -viikonloppu ja vertaistuellinen viikonloppu perheille, joilla ei ole kontaktia lapsen isään*, eivät toteutuneet koronaepidemian vuoksi.

* Lue lisää Kansalaisareenan julkaisusta: [Vertaistuen moninaisuus](#) s.132–141.

"Kiitos, että pääsimme mukaan retkelle – ilman tätä meillä ei olisi ollut varaa mennä tänä kesänä Korkeasaareen."

Kysely toimintaan osallistuneille 2020

Retket, leirit ja lomat

Leiri- ja lomatoiminta tarjoaa erityisesti haastavissa taloudellisissa tilanteissa eläville yhden vanhemman perheille mahdollisuuksia lomanviettoon, virkistäviä yhdessäolon hetkiä, tutustumista uusiin ihmisiin ja toimintamuotoihin (esim. liikunta-leirien lajikokeilut).

Poikkeusvuoden aikana yöpymisiä sisältäviä leirejä järjestettiin turvallisuussyistä vähemmän, ulkoilupäiväleirejä sen sijaan oli enemmän kuin aiempina vuosina. Pidempiä perheleirejä järjestettiin koulujen loma-aikoina sekä kesällä että talvella.

Pienperheyhdistys järjesti vuoden aikana 14 leiriä, joista kuusi oli leirejä, joissa yövyttiin, ja loput olivat päiväleirejä. Hiihtoloman omatoimi- ja omakustannusmatka tehtiin perinteisesti Viron Otepäähän. Kesäkuun vaellusleiri Hämeen Evolla oli suunnattu 10–16-vuotiaille nuorille ja heidän vanhemmilleen. Heinäkuussa järjestettiin Hyvinvointilomat ry:n kanssa tuettu loma Yyterin kylpylässä, jossa mukana oli 19 perhettä eri puolilta Suomea. Vuoden viimeinen leiri pidettiin Pajulahdessa juuri ennen koronarajoitusten uutta tiukentumista harrastushankkeen ja mieskaveritoiminnan kanssa.

Retkikohteita on esitelty edellisellä sivulla, kohdassa *Liikuntaa ja ulkoilua...* sekä *Kulttuuria ja erilaisia elämyksiä...*

Päiväleirit, yhteistyö Mummilan ja harrastushankkeen kanssa

Mummila-toiminta järjesti neljä koululaisten (7–10-v.) päiväseikkailuleiriä koulujen loma-aikaan ja yhden Tuttileirin pikkulapsiperheille. Kesällä vertaistoiminnassa järjestettiin koululaisten päiväleiri ja harrastushankkeen harrastusmestari järjesti kaksi perheiden päiväleiriä. Jakomäen toiminnasta vastaava ohjaaja järjesti yhden perheiden päiväleirin syysloman aikaan Jakomäessä.

Lisäksi Mummila järjesti erilaisia tapahtumia vertaistoiminnan perheille (kohta 2.3.1.).

"Saatiin nauttia maailman kauneimmasta näköalasta. Ihana loma."

Kommentti Kaunissaaren mökkipäiväkirjasta

Omatoimiset mökkilomat ja maatilamatkailu

Pienperheyhdistyksen jäsenperheillä oli mahdollisuus lomaila kohtuullisella hinnalla Helsingin kaupungilta vuokratuissa Kaunissaaren kalamajassa (93 vuorokautta) ja Vartiosaaren mökillä (106 vuorokautta). Mökkitoimintaa koordinoi yhdistyksen toimistos sihteeri.

Näiden lisäksi saatiin kesällä maanviljelijäperheen ystävällinen tarjous maksuttomasta maatilalomasta Kärkölässä, jolle pääsi kesän aikana 4 eri perhettä.

Yhteistyö Lasten kesä ry:n kanssa

Pienperheyhdistys oli kumppanina mukana Lasten Kesä ry:n

Retket, leirit ja mökit 2020

Retkiä järjestettiin **32** (37) ja niihin osallistui **239** (275) eri aikuista ja **232** (245) lasta.

Leirejä järjestettiin **15** (16) ja niihin osallistui **92** (141) eri aikuista ja **160** (242) lasta.

Mökeillä lomaili **127** (144) eri aikuista ja **89** (51) lasta. Lomavuorokausia kertyi **199** (185).

Maatilalla lomaili 4 aikuista ja 8 lasta, yhteensä 12 vuorokautta.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

"Pienperheyhdistyksen tarjoamat palvelut ovat todella monipuolisia, niitä on aina mukavasti tarjolla ja monenlaisille perheille eri elämäntilanteisiin. Mukaan voi osallistua taustoista huolimatta matalalla kynnyksellä."

Kysely toimintaan osallistuneille 2020

Leiritoiminta perheitä tukemassa -hankkeessa. Vuoden aikana hankkeessa järjestettiin yhteensä viisi leiriä, joista kaksi Lomakeskus Pukkilassa ja kolme. Järjestetyt leirit olivat kooltaan aiempia vuosia pienempiä johtuen koronarajoituksista Hauhon Lomakeskuksessa. Lähileirien lisäksi vuoden aikana toteutettiin neljä verkkovälitteistä etäleiriä. Kaikki leirit olivat ajatkoilejia. Yhteensä Pienperheyhdistyksen kautta tulleita perheitä osallistui yöleireille 16 eri perhettä ja etäleireille 8 perhettä. Neljä perhettä osallistui molempiin toimintoihin.

Toiminta verkossa

Kevään koronarajoitusten myötä käynnistettiin verkkotoiminta. Keväällä kokoontui useita verkkoperhekahviloita Zoomissa eri teemoilla sekä *Kamalat äidit* -chat-ryhmä Tukinetissä yhteistyössä *Kamalat äidit* -toiminnan ja *NNKY-liiton* kanssa. Osa verkkoperhekahviloista ja chat tavoittivat osallistujia laajasti ympäri Suomen. Lisäksi keväällä harjoittelussa ollut sosionomiopiskelija toteutti toimintaa verkossa, mm. *Kesäksi kuntoon* -verkkoryhmän.

Heinäkuussa sosionomiopiskelija aloitti määräaikaisena työntekijänä, jonka tehtäviin kuului Jakomäen alueellinen toiminta (Punahilkka) ja verkkotoimintojen kehittäminen. Syyskuussa lähetettiin Pienperheyhdistyksen jäsenille verkkotoiminnan kysely, jonka tuloksia hyödynnettiin syyskauden verkkotoiminnan suunnittelussa. Syksyllä verkossa oli paljon toimintaa mm. Digi-ilta, kaksi talouswebinaaria, eroaiheinen chat-ryhmä, osin verkossa ja osin lähitapaamisina toteutettu *Hyvä olo-hybridiryhmä*. Keväällä aloitetuista verkkokahviloista jatkettiin syksyllä torstai-iltojen kahvilaa ja Kissakahvilaa. Kokemusten pohjalta kirjoitettiin yhdistyksen sisäiseen käyttöön tarkoitettu verkkotoiminnan opas, joka on jatkossa työntekijöiden tukena verkossa tapahtuvan vertaistoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yksi työntekijä ja yksi harjoittelija toimivat päivystäjinä Ensi- ja turvakotien liiton Lasten ja nuorten chatissa ja kävivät siellä syksyn aikana yhteensä 60 eri keskustelua lasten/nuorten kanssa. Harjoittelija sai chat-työntekijän paikan joulukuussa Ensi- ja turvakotien liitosta.

Aktiivista toimintaansa jatkoivat Pienperheyhdistyksen useat omat Facebook-ryhmät, joista suurin on Pienperheyhdistys-ryhmä, jossa on noin 500 jäsentä.

Kolme työntekijää kävi Väestöliiton Hyvä kysymys -verkkopalvelun koulutuksia ja alustalla järjestettiin yksilö- ja ryhmächateja sekä ilmoiteltiin Pienperheyhdistyksen vertais- ja verkkotoiminnasta valtakunnallisesti.

Verkkotoiminta 2020

Verkossa järjestettiin toimintaa **139** kertaa. Aikuisia osallistui **319** kertaa ja lapsia **116** kertaa.

Tenavatupatoiminta

Tenavatupatoiminnalla tarkoitetaan sekä aikuisten toiminnan aikaista lastenhoitoa että pidempiaikaista lastenhoitoa (3–4 tuntia kerrallaan). Lastenhoito antaa vanhemmalle mahdollisuuden osallistua Pienperheyhdistyksen järjestämiin aikuisten ryhmiin sekä vaikuttamis- ja yhdistystoimintaan. Erityisen tärkeitä maksuttomat Tenavatuvat ovat niille perheille, joilta puuttuvat sosiaaliset tukiverkostot ja/tai joilla on pienet tulot.

Pidempiaikaisia Tenavatupia järjestettiin 12 kertaa ulkopainotuksella lähinnä lauantaisin päivällä. Lähes kaikki Tenavatuvat järjestettiin Pienperheyhdistyksen omissa tiloissa Herttoniemenrannassa. Lisäksi yhden kerran Tenavatupa järjestettiin Sörnäisten ryhmätiloissa, Vantaalla Tikkurilan kirjastossa, Espoon Matinkylän asukastalo Kylämajassa ja monitoimitilassa Jakomäen Sydämessä.

Osallistujat pidempiaikaisiin Tenavatupiin valittiin sosiaalisin, terveydellisin ja taloudellisin perustein. Vuoden aikana niihin osallistui yhteensä 27 eri lasta (2–10-vuotiaita). Hakijoita oli tänä vuonna vähemmän kuin aiempina vuosina, siksi moni lapsi pääsi mukaan useamman kerran, vaikka etusija onkin aina uusilla tai vähemmän osallistuneilla.

Lastenhoidon tarpeellisuus ja hyöty perheiden arjessa nousi esiin myös monissa toimintaan osallistuneiden kyselyvastauksissa vuonna 2020.

Tenavatupatoiminta 2020

Toiminnanaikaista lastenhoitoa järjestettiin **71** (91) kertaa ja käyntikertoja oli **388** (573). **168** (174) eri lasta oli vuoden aikana hoidossa.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

Job'd-yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa

Job'd on Helsingin kaupungin ja Me-säätiön kehittämä toimintamalli, jonka avulla vain vähän työkokemusta omaavien nuorten työllistyminen helpottuu.

Pienperheyhdistys palkkasi vuonna 2020 yhden Job'd-nuoren vakituisesti keikkavastuulastenhoitajaksi. Vuoden 2020 aikana nuorille tarjottiin yhteensä 190 työvuoroa, joista kertyi yhteensä 551 työtuntia. Pienperheyhdistyksessä työskenteli toimintavuonna 26 eri Job'd-nuorta. Nuorten palkanmaksusta vastasi Me-säätiö.

Nuoret ovat olleet lastenhoitotehtävissä vakituisten keikkalastenhoitajien apuna sekä harrastushankkeessa auttamassa lasten harrastuksiin viennissä ja sieltä hakemisessa. Yhdistys on huolehtinut siitä, että varsinkin maahanmuuttajataustaiset nuoret, joiden on tutkimusten mukaan vieläkin vaikeampi työllistyä, saavat työkokemusta.

Ohjaus ja neuvonta

Kaikki Pienperheyhdistyksen työntekijät antoivat tarvittaessa neuvontaa perhetilanteeseen, kasvatukseen, lapsen huoltoon ja tapaamisiin liittyvissä tai muissa mieltä painavissa asioissa. Yhdistyksen matalan kynnyksen vertaistoiminta tavoitti ison joukon yhden vanhemman perheitä. Ohjaus ja neuvonta tapahtui usein luontevasti toiminnan lomassa. Tämän lisäksi kaikki työntekijät vastasivat erilaisiin kysymyksiin puhelimitse, sähköpostilla ja Facebookissa sekä sopivat tarvittaessa kahdenkeskisiä tapaamisia.

Huhti- ja joulukuussa työntekijät lähettivät tekstiviestin kaikille yhdistyksen jäsenrekisterissä puhelinnumeronsa ilmoittaneelle yli 400 perheelle. Viesteissä kerrottiin yhdistyksen verkko-toiminnoista ja muistutettiin, että työntekijät ovat tarvittaessa vain puhelinsoiton päässä.

"Korona-aikana sydäntä lämmitti henkilököhtäinen tekstiviesti, joku oli kiinnostunut minusta. Koronan jälkeisenä kesänä Vartiosaareen mökikiloma antoi niin paljon voimaa, etten jäänyt sairaslomalle. Arvostan todella korkealle Pienperheyhdistyksen toimintaa ja toiminnan laajuutta niin että ihmiselle, joka ei aina jaksaa olla ryhmässä, löytyy paljon muutakin."

Kysely osallistujille 2020

Vertaistoiminta 2020 (mukana Punahilkka)

Vertaistoimintaa järjestettiin yhteensä **383** (316) kertaa. Aikuisten käyntikertoja oli yhteensä **1 849** (2468) ja lasten käyntikertoja **1 789** (2758). Vertaistoimintaan osallistui **363** perhettä, joissa oli **403** lasta.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta tuottaa hyvinvointia

Pienperheyhdistyksessä on tarjolla monenlaisia vapaaehtoistoiminnan tehtäviä. Vapaaehtoiset toimivat vertaisryhmissä, ryhmänohjaajina, leireillä, vaikuttamisryhmissä ja koulutusten vetäjinä. Suurimman ja pisimpään toimineen vapaaehtoistoimijajoukon muodostavat mieskaveri- ja mummilatoiminta. Lisäksi Pienperheyhdistys kouluttaa vapaaehtoisia aikuisia eroperheiden lasten tueksi.

Vapaaehtoisista huolehtiminen on Pienperheyhdistyksessä tärkeää. Tehtävän tueksi tarjotaan työnohjausta, koulutusta ja tarvittaessa henkilökohtaista ohjausta. Lisäksi vapaaehtoisilla on mahdollisuus osallistua virkistystoimintaan. Juhlia ja teemallisia tapahtumia järjestetään useita kertoja vuodessa.

ja kummilasten perheisiin. Lisäksi hän järjestää tapahtumia lapsille ja perheille yhdessä vertaistoiminnan ja tapahtumaisovanhempien kanssa.

Vapaaehtoistoiminta 2020

Pienperheyhdistyksessä toimi yhteensä **242** (293) vapaaehtoista. Vapaaehtoisten työpanos oli yhteensä **1512** (2525) työpäivää. (suluissa vuoden 2019 luvut)

Mummila-toiminta

Pienperheyhdistyksen Mummila-toimintaa on järjestetty vuodesta 2003 alkaen. Kyseessä on vapaaehtoistoiminta, jonka tavoitteena on tarjota suhde isovanhempaan niille lapsille, joilla ei ole yhteyttä omiin isovanhempiin tai he tapaavat heitä harvoin. Mummilan vapaaehtoiset toimivat joko *kummi-isovanhempina* tai *tapahtumaisovanhempina*. Kummi-isovanhemmat toimivat isovanhempina yhdelle tai useammalle lapselle yhdessä tai useammassa perheessä. Tapahtumaisovanhemmille on tarjolla lyhytkestoista vapaaehtoistoimintaa mm. retkillä, leireillä, juhlissa ja perhekahviloissa.

Vuonna 2020 vapaaehtoisina isovanhempina toimi yhteensä 85 isovanhempaa. Heistä 55 toimi kummi-isovanhempina ja 16 tapahtumaisovanhempina. Osa isovanhemmista toimi molemmissa vapaaehtoistoiminnan tehtävissä. Isovanhemmista 23 ei osallistunut kuluvaan vuonna kumpaankaan vapaaehtoistoiminnan muotoon, mutta osa heistä osallistui kuitenkin vertaistapaamisiin.

Mummila-toimintaa koordinoi yksi kokopäiväinen ohjaaja, joka vastaa vapaaehtoisten koulutuksesta, vapaaehtoistehtävien organisoinnista, kummi-isovanhempaa hakevien perheiden perehdytyksestä, isovanhempien ja lasten tapahtumien järjestämisestä, yhteydenpidosta kummi-isovanhempiin

Mummila-toiminnan tarve

Tutkimusten mukaan suhde isovanhempaan on yksi tärkeä voimavaratekijä perheessä. Erityisesti pandemiavuonna isovanhempien merkityksestä käytiin paljon keskustelua julkisuudessa. Kun isovanhempia ei voinut tavata, huomattiin miten tärkeän tukiverkoston isovanhemmat muodostavat.

Suhdetta isovanhempaan pidetään perheen luonnollisimpana tukiverkoston ja jos biologista suhdetta ei ole, tulisi yhteiskunnassa olla suhdetta korvaavia ystävöitä. Kummi-isovanhempitoiminta hyödyttää kaikkia osapuolia: lapsi saa yhden tärkeän aikuiskontaktin lisää elämäänsä, perhe saa tukea ja perheen verkosto laajenee ja isovanhemmat saavat vapaaehtoistoiminnasta iloa ja merkityksellisyyttä elämäänsä.

Mahdollisuudet ja haasteet

Vuonna 2020 Mummilan vapaaehtoistoiminnan koulutus oli juuri päässyt alkun, kun koulutus keskeytyi pandemian vuoksi. Riskiryhmien turvaamiseksi koulutusta ei jatkettu vuoden aikana eikä uusiakaan koulutuksia järjestetty. Koska kaikilla isovanhemmilla ei ole mahdollisuutta osallistua verkkotapaamisiin, koulutusta ei järjestetty myöskään verkossa.

"Olen ollut mummilan toiminnassa mukana noin viisi vuotta, jolloin sain 5-vuotiaan kummilapsen. Tapasimme kerran viikossa ja tutustuimme nopeasti. Kemat kävi yhteen ja harrastimme samoja asioita. Nyt lapsi on 9-vuotias ja suhteemme jatkuu edelleen. Korona on hiukan supistunut tapaamisia, mutta onneksi puhelin on keksitty. Olen kokenut toiminnan tosi antoisana. Äiti ja lapsi tuo elämäni paljon ja voimme avoimesti jakaa hyvät ja myös huonot asiat keskenämme."

Palaute sähköpostilla

Mummilan tavoitteet

- ♦ Rikastuttaa niiden lapsiperheiden elämää, joilla ei ole kontakteja isovanhempiinsa.

Kaikki Mummila-toiminnan vuonna 2020 haastatellut suosittelisivat toimintaa muillekin isovanhemmille ja pitivät Mummila-toimintaa merkityksellisenä voimavaratekijänä elämässään.

Syksyllä 2020 kaksi Mummilatoiminnasta kiinnostunutta vapaaehtoista ohjattiin Pienperheyhdistyksen ulkoilukaveritoimintaan.

Mummilan rekrytointitapahtumia järjestettiin vuoden aikana 4. Toimintaa esiteltiin Kannelmäen eläkeläisten juhlassa, Malmin toimintakeskuksessa, Malmin kirjastossa sekä Teatterimuseossa. Mummilatoiminnan piti olla esillä myös Lapsimessuilla, mutta pandemian vuoksi messut peruuntuivat.

Vuonna 2020 työnohjauksellisille tapaamisille oli tarvetta jopa aiempaa enemmän koska isovanhempien sosiaaliset kontaktit vähenivät. Vertaistapaamisia järjestettiin yhteensä 10, joko Zoomissa tai ulkoilutapaamisina. Lisäksi isovanhempiin oltiin yhteydessä puhelimitse ja kartoitettiin heidän jaksamistaan poikkeusaikana.

Tapahtumaisovanhempien ja vertaistoiminnan kanssa järjestettiin useita leirejä, retkiä ja juhlia perheille. Erityisesti kesällä pitkän eristäytymisen ja etäkoulujakson jälkeen lapsilla ja perheillä oli kova tarve päästä tapaamaan toisiaan. Tapaamisia järjestettiin pienryhmissä ulkotapaamisina. Koululaisille järjestettiin vuoden aikana 4 seikkailuleiriä, pikkulapsiperheille 1 Tuttileiri ja perheille 5 perheretkeä. Lisäksi järjestettiin Kekrijuhla *Skatan tilalla* sekä *Lapsen oikeuksien juhla Annalan kartanolla*.

Mummilan ja vertaistoiminnan yhdessä järjestämiin tapahtumiin sekä Mummilan rekrytointitapahtumiin osallistui 141 aikuista ja 270 lasta.

Yhteistoiminta

Yhteistyötä tehtiin vuoden aikana *Sininauhaliiton Vihreä Veräjä* -hankkeen kanssa, joka toimii *Skatan tilalla* Vuosaarella.

Mummila 2020

Toiminnassa oli mukana **83** (85) isovanhempaa, joista **55** (56) kummi-isovanhempaa ja **44** (47) alle 18-vuotiasta ja **17** lasta yli 18-vuotiasta kummilasta. Kummiperheitä oli **39** (42).

Mummilan vapaaehtoiset antoivat aikaansa yhteensä **2 474** tuntia (kummi-isovanhemmat 2 243 tuntia ja tapahtumaisovanhemmat 231 tuntia).

Mummilan omille retkille ja tapahtumiin osallistui **45** (21) eri lasta ja **99** (39) aikuista.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

Mieskaveritoiminta

Pienperheyhdistyksen Mieskaveritoiminta on ollut käynnissä vuodesta 1993 alkaen. Kyseessä on vapaaehtoistoiminta, jonka päätavoitteena on tarjota suhde aikuisen mieheen niille lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin. Mieskaverit on Pienperheyhdistyksen rekisteröimä tavaramerkki. Toimintaa on Uudenmaan lisäksi kuudella muulla paikkakunnalla.

Tällä hetkellä vapaaehtoisina mieskavereina toimii Pienperheyhdistyksessä 112 miestä pääkaupunkiseudulla ja lähikunnissa. Yhdellä mieskaverilla voi olla useita pikkukavereita eri perheistä. Useimmiten kyseessä on kuitenkin yhden lapsen ja yhden miehen välinen kaverisuhde.

Mieskaveritoimintaa koordinoi Uudellamaalla yksi kokopäiväinen ohjaaja, joka vastaa vapaaehtoisten koulutuksesta, äitien haastatteluista ja ohjeistamisesta, mieskavereiden ja lasten tapahtumista ja retkistä, sekä yhteydenpidosta mieskavereihin, pikkukavereiden perheisiin, yhteistyökumppaneihin ja tiedotusvälineisiin.

Mieskaveritoiminnan tarve

Mieskaveritoiminta on vakiintunut palvelemaan yksinhuoltajien lisäksi leskiä, yksin adoptoituja, hedelmöityshoidoilla alkunsa saaneiden lasten äitejä sekä muista syistä lapsen kanssa ilman puolisoa eläviä äitejä ja naispuolisia huoltajia. Vuonna 2020 maahanmuuttajaperheiden osuus hakijoissa on kasvanut. Lapselleen voi hakea mieskaveria, jos lapsella ei ole säännöllistä tai toimivaa yhteyttä isäänsä tai muihin aikuisiin miehiin.

Kolmanneksella mieskaveritoiminnassa mukana olevista lapsista ainakin toinen vanhemmista on alun perin kotoisin Suomen ulkopuolelta. Lapsen äiti voi olla maahanmuuttajataustainen tai lapsi voi olla adoptoitu ulkomailta. Useimmissa tapauksissa isä asuu ulkomailla tai on alun perin kotoisin jostain toisesta maasta.

Mahdollisuudet ja haasteet

Vapaaehtoisten rekrytoiminen oli haasteellista vuonna 2020. Tavoitteena oli järjestää mieskaverikoulutus neljä kertaa vuodessa ja saada 20 uutta mieskaveria toimintaan. Kolme koulutusta toteutui ja niissä oli yhteensä 15 osallistujaa. Näistä seitsemän lähti mukaan toimintaan. Uusia kaveripareja syntyi vuoden aikana 12 perheeseen, joissa kolmessa mieskaverin saivat sisarukset. Vuonna 2020 uusia perheitä haki toimintaan 25.

Mieskaveritoiminnan tavoitteet

- ◆ Lapsen kehitystä tukevia aikuiskontaktien lisääminen
- ◆ Yksin lastaan kasvattavan äidin voimavarojen tukeminen perheen verkostoa laajentamalla
- ◆ Mielekkään vapaaehtoistoiminnan tarjoaminen ja mieskavereiden yhteisöllisyyden mahdollistaminen

Osa perheistä joutuu odottamaan mieskaveria useita kausia. Samassa perheessä voi olla vain yksi mieskaveri. Tänä vuonna useampi pikkukaveri täytti 18 vuotta, jonka jälkeen Pienperheyhdistys ei tilastoi enää kaverisuhdetta. Osittain tästä syystä mieskavereiden ja lasten määrä väheni tilastossa.

Lasten äidit ja mieskaverit kaipaavat reflektointia ulkopuolisen kanssa kaverisuhteen alussa. Käynnistämisen lisäksi suhteiden seuranta vaatii resursseja. Kaverisuhteiden osapuolia kannustetaan ottamaan vastuuta aloituksesta, mutta myös ohjaajan panos on merkittävä. Mieskaveritoiminnan ohjaaja myös kouluttaa ja haastattelee mieskaverit sekä huolehtii äitien haastatteluista ja perehdytyksistä.

Kesäkuussa järjestettiin mieskaveripareille kesätapahtuma frisbeegolfin parissa Helsingissä. *Helsinki City Westin Rotary* -klubi järjesti Uudenmaan mieskaveripareille retken *Parolan panssarimuseoon* elokuussa. Marraskuussa järjestettiin miesten viikon tapahtumana karting-ajoa mieskavereille ja lapsille Helsingissä. Lisäksi mieskaveripareilla oli mahdollisuus osallistua lahjalipuilla marraskuussa Jokereiden peliin.

Vuoden 2020 tavoitteena oli järjestää neljä työnohjauksellista tapaamista muun muassa saunomisen merkeissä. Mieskaveritoiminta tarjosi mahdollisuuden tapaamiseen Kallio-kieroksen ja ruokailun parissa sekä yhteen työnohjaukselliseen *Microsoft Teams* -verkkotapaamiseen, mutta osallistujia ei tullut tarpeeksi. Uudeltamaalta vain yksi mieskaveri osallistui valtakunnalliseen verkkotapaamiseen työnohjauksen merkeissä.

Mieskaveritoiminnan oli tarkoitus olla esillä messuilla ja muissa tapahtumissa vuonna 2020. Tapahtumia ei järjestetty tänä vuonna. Mieskaveritoiminnan ohjaaja kuvasi ja editoi videon mieskaveritoiminnasta yhdessä vapaaehtoisen mieskaverin kanssa. Video lähetettiin *Miessakit ry:n Hyvät Miehet* -kampanjaan ja samasta haastattelusta tehtiin mieskaveritoiminnan esittelyvideo myös omille verkkosivuille.

Yhteistoiminta

Mieskaveritoiminnan ohjaaja toimii linkkinä toiminnasta kiinnostuneiden tiedotusvälineiden ja kokemusasiantuntijoina toimivien mieskavereiden välillä. Haastattelupyynnöjä tuli kaksi

vuonna 2020, joista toisesta saatiin lehtijuttu. Sosiaalialan oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä, tarjotaan mahdollisuuksia tehdä opinnäytetöitä mieskaveritoiminnasta ja tarjoamalla opintoihin liittyviä harjoittelupaikkoja. Tarvittaessa mieskaveritoiminnan ohjaaja toimii opiskelijaohjaajana. Vuonna 2020 Pienperheyhdistyksen media-alan harjoittelija teki viestinnän harjoitteluun liittyen some-päivityksiä myös mieskaveritoiminnalle.

Mieskaveritoiminnan valtakunnallinen koordinointi

Pienperheyhdistys on ylläpitänyt Mieskaveritoimintaa pääkaupunkiseudulla jo 28 vuotta. Valtakunnallisesti toiminnassa on mukana 245 mieskaveria ja 274 lasta. Yhdistys on laatinut toiminnalle laatukriteerit ja rekisteröinyt *Mieskaverit®* -tavaramerkin. *Pikkukaveria ei jätetä* -projektin (2012–2017) jälkeen Mieskaveritoiminta on juurtunut osaksi projektissa mukana olleiden kolmen yhteistyötahon ja kolmen myöhemmin mukaan tulleen kumppanijärjestön vapaaehtoistoimintaa. Pienperheyhdistys on sitoutunut koordinoimaan ja valvomaan Mieskaverit-toiminnan toteutumista kumppanijärjestöissään.

Pienperheyhdistyksessä valtakunnallisen mieskaveritoiminnan koordinoimisen resurssina on puolipäiväinen työpanos, jota toteutetaan kansalaistoiminnan koordinaattorin ja viestintäkoordinaattorin yhteistyöllä. Valtakunnallisen ohjaajien verkoston koordinointi ja yhteisen tiedotuksen varmistaminen ovat tärkeimmät valtakunnallisen mieskaveritoiminnan koordinoimisen tehtäviä.

Uudenmaan Mieskaveritoiminta 2020

Toiminnassa oli mukana **112** (137) vapaaehtoista miestä, **108** (135) lasta ja **96** (112) perhettä.

Mieskavereiden ja lasten yhteisille retkille ja tapahtumiin osallistui yhteensä **37** 142) lasta ja **30** (191) aikuista.

Vapaaehtoiset mieskaverit antoivat vuoden aikana aikaansa pikkukavereille **8 241** (10 080) tuntia.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

Valtakunnallinen mieskaveritoiminta

- ♦ Päättävöitteena sitoutuneet Mieskaveritoiminnan järjestäjät ja laadukas toiminta eri paikkakunnilla.

Toiminta vuonna 2020

Tammikuussa mieskaveritoiminnan ohjaajat tapasivat perinteisessä työkokouksessa. Kokouksessa arvioitiin edellisen vuoden toimintaa ja suunniteltiin vuotta 2020. Mieskaveriohjaajien kuukausittaiset videokokoukset muuttuivat koronapandemian

myötä viikoittaisiksi palaveriksi, joissa ohjaajat jakoivat kokemuksiaan ja yhdessä pohdittiin rajoitustoimien vaikutusta mieskavereiden ja lasten toimimiseen yhdessä. Ohjaajien tapaamisia oli vuoden aikana 18. Perinteisiä vuosittaisia kumppanuustapaamisia paikkakunnilla ei järjestetty. Videoyhteydellä tavattiin keväällä mieskaveritoimintaa järjestävien järjestöjen ohjaajia ja toiminnanjohtajia.

Pandemiasta huolimatta vuoden aikana järjestettiin 9 kurssia, joilla koulutettiin 27 uutta mieskaveria. Useita kursseja eri paikkakunnilla peruuntui ja niitä jouduttiin siirtämään kokoon-
tumisrajoitusten takia. Vuosittaiset valtakunnalliset mieskaveripäivät toteutettiin toimintavuonna paikkakuntakohtaisesti pelaillen ulkona. Mieskavereille ja toiminnassa mukana olevien lasten äideille tehtiin kuudetta kertaa kysely toiminnasta ja toiminnan merkityksestä. Mieskaveritoiminnan materiaalia ja ohjeita on uudistettu palautteen ja kokemusten pohjalta.

Toiminnan vaikutukset ja tulokset

Valtakunnallisen mieskaveritoiminnan tuloksena ovat kehittyvät ja yhä paremmin toimivat yhteistyöverkostot eri paikkakunnilla sekä yhtenäiset toimintatavat. Eri paikkakuntien mieskaveritoiminnan ohjaajat ovat sitoutuneet kuukausittaisiin videokokouksiin, ja järjestöjen toiminnanjohtajat ovat sitoutuneet toiminnan ja työntekijän tukemiseen.

Kevään aikana pidetyt viikoittaiset videokokoukset ohjaajien kesken lähensivät verkostoa ja auttoivat ohjaajia tekemään päätöksiä omalla paikkakunnalla toiminnan rajauksista ja suosituksista mieskavereiden ja lasten tapaamisille. Paikkakuntakohtaiset erot mieskavereiden kouluttamisessa ja tukemisessa sekä toiminnasta tiedottamisessa ovat pienentyneet. Ohjaajat ovat tukeutuneet toisiinsa haastavissa tilanteissa. Toiminnalle on muotoutunut valtakunnallinen rakenne, joka on jo osoittanut toimivuutensa käytännön toiminnassa ja yhteistyössä. Valtakunnallinen ohjaajien yhteistyöverkosto on tärkeää keskinäiselle tuelle ja toiminnan turvallisuuden ja tasaisen laadun varmistamiseksi eri paikkakunnilla. Kaikkien paikkakuntien ohjaajat arvostavat erityisesti materiaalien ja toimintatapojen yhdenmukaisuutta sekä yhteistä tiedotusta.

Toiminnan tuloksena on syntynyt mieskaveri-lapsi-pareja Lahteen, Kuopioon, Ouluun, Tampereelle, Turkuun, Vaasaan ja Uudellemaalle. Monet näistä kaverisuhteista ovat pitkäaikaisia, jopa koko elämän mittaisia. Tällä hetkellä mieskaveritoimintaa järjestävien yhdistysten tiedotuksen piirissä olevista mieskavereista yli puolet, yhteensä 129 mieskaveria on ollut lapsen tai sisarusten kaverina kolme vuotta tai pidempään. Tämän lisäksi on useita mieskaveri-lapsi-pareja, jotka edelleen pitävät yhteyttä toisiinsa, mutta joilla ei ole tarvetta olla yhteydessä kaveruuden mahdollistaneeseen yhdistykseen. Moni mieskaveri on kertonut merkityksestä, jota tuo kaveruus itseään nuoremman kanssa sekä mahdollisuus seurata lapsen kasvua ja olla tärkeänä aikuisena nuorelle. Vapaaehtoiset, äidit ja lapset ovat tutustuneet toisiinsa, ystävästyneet sekä saaneet uutta sisältöä ja merkitystä elämäänsä. Monet äidit ovat myös aktivoituneet paikkakuntansa järjestötoimintaan ja yhden vanhemman perheiden vertaistoimintaan mieskaveritoiminnan myötä.

Vuosittaiseen kyselyyn vastasi 2020 lopussa 64 mieskaveria ja 65 toiminnassa mukana olevan lapsen äitiä. Kyselyn vastaukset noudattivat, koronan tuomia haasteita lukuun ottamatta, edellisten vuosien tuloksia. Tärkeimmät mieskavereiden toiminnasta saamat asiat ovat **apuna oleminen, ilo osallistumisesta lapsen elämään** sekä **elämänsisältö**. Kyselyyn vastanneista mieskavereista lähes puolet arvioi kaiken olevan hyvin, noin kolmasosa mietittyttä lapsen vaikeudet, esimerkiksi koulunkäynti tai murrosiän haasteet. Vastaaajista 90 % arvioi saavansa riittävästi tukea ohjaajalta, 10 % toivoisi enemmän tukea ja yhteydenpitoa.

"Tavattiin yhtä paljon kuin aiemminkin mutta enemmän ulkoilua. Meidän kahden "suhde" syveni osin koronan ansiosta."

"Tehtiin paljon juttuja ulkona: retkeiltiin, ulkoiltiin koiran kanssa ja frisbeegolfailtiin."

Kysely mieskavereille 2020

Äideille tehdyn kyselyn vastausten mukaan mieskaveritoiminnan hakuprosessi on selkeä ja helppo, ja he ovat tyytyväisiä toimintaan sekä lapsensa ja vapaaehtoisen väliseen suhteeseen. Suurin osa (87 %) vastanneista sanoi saavansa hyvää mieltä lapsen kaverisuhteesta, omaa aikaa (54 %) ja luotettavan aikuisen, johon tukeutua tarvittaessa (42 %).

Valtakunnallinen Mieskaveritoiminta 2020

Toiminnassa oli mukana **245** (259) vapaaehtoista miestä ja **274** (307) lasta.

Vuoden aikana koulutettiin **27** (37) uutta mieskaveria.

(suluissa vuoden 2019 luvut)

Vapaaehtoiset lapsen tukena vanhempien erotilanteessa

Pienperheyhdistys toteutti Vapaaehtoinen lapsen tukena – eroauttamista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä -hankkeen vuosina 2017–2019. Hankkeessa luotiin toimiva eroauttamisen malli eroperheiden tukemiseen järjestön ja kunnan yhteistyöllä. Toiminnan kohderyhmänä ovat erityisesti ne perheet, joilla ei ole tarvetta lastensuojelun työlle, ja joiden lapset hyötyvät tuesta vanhempien erotilanteessa. Toiminnalla voidaan välttää tarve raskaammille palveluille, lapsen saadessa ajoissa tukea perheen ulkopuoliselta aikuiselta.

Tukihenkilötoiminnasta ei kirjoiteta dokumentteja tai yhteenvetoja eroperheen vanhemmille tai viranomaisille, vaan tarpeellinen tieto kulkee vanhemmille ja ohjaavalle viranomaiselle suullisesti ohjaajan välityksellä. Näin vanhemmat eivät voi käyttää tukihenkilötoimintaa osana huoltoriitojen selvitystä, vaan toiminta on siinäkin suhteessa lapsen edun mukaisesti lasta kunnioittavaa ja arvostavaa.

Toiminta vuonna 2020

Hankkeen loppuraportti valmistui alkuvuodesta 2020. Hankkeessa saatujen hyvien kokemusten perusteella, toimintaa päätettiin jatkaa hankkeen jälkeen osana yhdistyksen vapaaehtois- ja eroauttamistoimintaa.

Vuoden 2019 loppuun mennessä tukisuhteita koko hankkeessa ehti olla yhteensä 19. Näistä seitsemässätoista oli käyty yhteinen loppukeskustelu tukihenkilön, perheen ja koordinaattorin kesken, jolloin suhteen jatkosta päätettiin. Kahdelle tukisuhteelle lopputapaaminen pidettiin vuoden 2020 alussa ja neljä tukisuhdetta jatkui vuonna 2020.

Toiminta ei edennyt suunnitellulla tavalla työntekijävaihdosten ja koronaepidemian aiheuttaminen toiminnan rajoitusten vuoksi. Uusia tukihenkilöitä ei toimintavuoden aikana rekrytoitu eikä koulutettu. Vuonna 2020 jatkuneita tukisuhteita tuettiin ja tukihenkilöillä oli mahdollisuus saada työntekijältä ammatillista ohjausta ja tukea. Myös yksilö- ja paritapaamiset olivat mahdollisia.

Vapaaehtoiset lapsen tukena vanhempien erotilanteessa

- ◆ Tukea lasta, joka on menettänyt yhteyden toiseen vanhempansa vanhempien eron seurauksena.
- ◆ Tukea lasta erotilanteessa, jossa vanhempien välillä on riitaa eikä heidän yhteistyövanhemmuutensa toimi.
- ◆ Vanhemmat ottavat omissa toimitissaan lapsen näkökulman huomioon.
- ◆ Kehittää lapsen eroauttamisen menetelmiä kolmannen sektorin ja julkisen sektorin yhteistyönä.

Kehittämistoiminta ja hankkeet

Perheiden muuttuviin tarpeisiin vastaavat käytännöt, niiden juurruttaminen ja levittäminen

Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään 2017–2020

Minullakin on kerrottavaa -hanke toteutettiin STEA:n hankeavustuksen turvin ja se on Kaikille eväät elämään -avustusohjelman osahanke. Toimintaa koordinoi kokoaikainen työntekijä, harrastusmestari.

Hankkeen tavoitteena oli löytää harrastus haavoittuvissa olosuhteissa elävien yhden vanhemman perheiden lapsille, ja tällä tavalla pienentää heidän syrjäytymisriskiään. Lapsen harrastuksen jatkuvuutta turvattiin tukemalla vanhemman jaksamista. Hankkeessa yhdistyi ehkäisevä perhetyö, matkan kynnyksen auttaminen, vertaistoiminta sekä ohjaus ja neuvonta.

Toiminnan kohderyhmänä oli pääkaupunkiseudulla elävät yhden vanhemman perheet, joiden lapsilla ei ole harrastuksia, ja joiden vanhemmalla ei ole voimavaroja tukea lasta harrastuksen löytämisessä tai säännöllisessä harrastamisessa.

Toiminta vuonna 2020

Toimintavuonna mukana oli 44 lasta, joista osalle oli löytynyt harrastus jo edellisen vuoden puolella. Heidän harrastuksensa jatkumista ja muuttumista tavalliseksi osaksi arkea tuettiin. Muille harrastus löytyi vuoden aikana. Vanhempia autettiin hakemaan avustuksia lasten harrastusmaksuihin ja osalle lapsista pystyttiin hankkimaan harrastusvälineitä kumppaneiden ja lahjoittajien avulla.

Job´d-harrastusapulaisten käyttö mahdollisti lasten säännöllisen viikoittainen harrastamisen ja turvallisen kulkemisen harrastuksiin silloinkin, kun vanhempi ei pystynyt kuljettamaan lastaan harrastuksiin. Tavoitteena oli, että lapsi oppii myös hemmin itse matkustamaan ilman aikuista. Harrastusapulainen on lapsen kaverina harrastamassa ja tukemassa lasta harrastuksen alkuvaiheessa, yhdessä harrastusmestarin kanssa.

Perheleireillä vanhemmat saivat tukea arjen haasteisiin vertaistuen ja hyvinvoinnin ammatilasten avulla. Vanhempien jaksamista tuettiin leirien lisäksi omassa ryhmässä, jossa hyödynnettiin *Hintsa Performance* -hyvinvointimallia. Vanhemmat saivat vertaistukea sekä tutkittua tietoa arjessa jaksamisen ja vanhemmuuden tueksi. Suljetussa Facebook-ryhmässä perheet jakoivat omia videoita ja kannustivat toisiaan. Harrastusmestari teki videoita, kannusti osallistujia liikuntaan ja hyvinvointia lisääviin muutoksiin elämässä.

Tiedotus ja yhteistyö

Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat *LapsiArkki-hanke*, *Hope – Yhdessä & Yhteisesti ry* ja *Pienperheyhdistys ry:n* toiminnanjohtaja. LapsiArkki ja Hope ovat myös hankkeen yhteistyökumppaneita. Vuonna 2019 aloitettua Job´d-yhteistyötä jatkettiin.

Hankkeen tiedottamisessa käytettiin omia Pienperheyhdistyksen sosiaalisen median kanavia ja yhteistyökumppaneita.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi

Kaikille hankkeessa mukana olleille kouluikäisille lapsille onnistuttiin löytämään mieluista harrastusta. Joidenkin lasten kohdalla kokeiltiin useaa harrastusta, ennen kuin löytyi kiinnostava harrastus sopivien kulkuyhteyksien päässä. Lapsen harrastuksen aloittaminen toi koko perheen arkeen sisältöä ja säännöllisyyttä. Useassa perheessä lapsen/lasten harrastamisesta hyötyivät perheen alle kouluikäiset lapset päästessään välillä mukaan harrastamaan tai saadessaan omaa aikaa vanhemman kanssa.

Perheiltä saadun palautteen mukaan lapsen harrastus on myös helpottanut korona-aikaa. Vaikka harrastus olisi ollut tauolla, on esim. urheiluseura tarjonnut verkossa etätreenejä tai muuta yhteydenpitoa. Vanhemmat toivat esiin, miten tärkeitä positiivisia kokemuksia lapset ovat saaneet harrastuksista. Ne ovat voineet olla korjaavia kokemuksia vaikeiden elämäntilanteiden jälkeen sekä pysyviä asioita ja ihmissuhteita muuttuvassa elämäntilanteessa, esimerkiksi vanhempien ero-prosessin aikana.

Yhteistyö Helsingin kaupungin kanssa ja sen myötä Job´d-harrastusapulaisten mukaan ottaminen hankkeeseen vaikutti kaikkiin hankkeen neljään tavoitteeseen. Heidän avullaan lapset pääsivät säännöllisesti harrastamaan.

Perheet saivat tukea arkeensa harrastusmestarin kotikäynnin, lapsen harrastuksen etsimisen, vertaistuellisten leirien sekä vanhempien ryhmän muodossa. Monissa hankkeessa mukana olleissa perheissä vanhemmalla ei ollut omaa harrastusta eikä hänen lapsuuden kodissaan ollut harrastamisen kulttuu-

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen tavoitteet

- ♦ Haavoittuvissa olosuhteissa elävien, yhden vanhemman perheiden lapset löytävät säännöllisen harrastuksen
- ♦ Lapsi saa mahdollisuuden tutustua erilaisiin harrastuksiin sekä kiinnostua ja innostua uusista asioista
- ♦ Perheet löytävät apua arjen haasteisiin ja vanhempi saa tukea omaan jaksamiseensa
- ♦ Hankkeessa löydetään keinoja toteuttaa lasten harrastustoiveita

ria. Lapsen harrastamattomuus saattoi johtua vanhemman taloudellisista hankaluuksista, mutta myös jaksamisen puutteesta tai joissain tapauksissa siitä, ettei vanhempi pitänyt lapsen harrastusta tärkeänä.

Lapsen harrastuksen tukeminen lisäsi vanhempien jaksamista sekä hankkeen yhteisten liikuntatuokioiden ja vertaistuellisten ryhmätapaamisten muodossa, mutta myös siinä, että vanhemmat alkoivat miettiä omaa hyvinvointiaan. Leireillä, ryhmissä ja sosiaalisen median ryhmissä vanhemmat jakoivat kokemuksiaan ja saivat ammattilaisten vinkkejä hyvinvointiin liittyvissä teemoissa.

Vanhemmat tarvitsivat harrastusmestarin apua harrastuksen aloittamisessa, kun aloittaminen oli ollut jo tavoitteena pidemmän aikaa. Jotkut perheet löysivät harrastuksen itse, jotkut tarvitsivat apua oikean, kiinnostavan harrastuksen löytämiseen. Kaikki tarvitsivat apua harrastukseen sitoutumisessa. Osalla lapsen harrastamisen esteenä olivat perheen taloudelliset vaikeudet, osalla vanhemman ajan puute. Varsinkin usean lapsen perheessä, vanhemman aika ei ollut riittänyt harrastuksen etsimiseen, lapsen viemiseen harrastukseen ja lapsen tukemiseen harrastuksen jatkamisessa.

Lapset oppivat harrastusmestarin ja harrastusapulaisten kanssa kulkemaan itsenäisesti harrastuksiin ja saivat kokemuksen aikuisen läsnäolosta harrastuksessa, esimerkiksi kanoistamassa kentän laidalla. Kun harrastusapulaiset hoitivat lasten viennin harrastukseen, niin vanhemmalla oli yksi huoli vähemmän omassa arjessaan ja aikaa omalle harrastukselle tai asioiden hoitamiselle.

Tuloksena, jota ei alun perin tavoiteltu, oli myös maahanmuuttajanuorten työllistäminen harrastusapulaisina. Harrastusapulaisten olivat nuoria aikuisia, joiden työllistyminen on tällä hetkellä haastavaa pääkaupunkiseudulla.

Minullakin on kerrottavaa 2020

Vuoden aikana **44** lasta sai harrastuksen. Hankkeen aikana oli **85** lasta saanut harrastuksen.

Vanhempien ryhmät toivat myös esiin perheet, joiden avun tarve oli muu kuin lapsen harrastus ja vanhemman tukeminen auttamaan lasta sitoutumaan harrastukseen. Nämä perheet ohjattiin perhetyön ja lastensuojelun avun piiriin.

Mediataidot tulevaisuuden MyData-ympäristössä -hanke

Syksyllä 2020 käynnistynyt Mediataidot tulevaisuuden MyData-ympäristössä -hanke on Open Knowledge Finlandin, MyData Globalin, Pienperheyhdistyksen ja WellbeingCartin yhteistyöhanke, jossa järjestetään työpajoja ammattilaisille ja perheille. Suomessa kehitetty MyData-konsepti antaa yksittäisille henkilöille mahdollisuuden hallita omia tietojaan ja päättää, mitä viranomaiset ja yritykset voivat niillä tehdä.

Työpajoissa selvitetään, miten MyDatasta tulee viestiä eri kohderyhmille, miten digitaalinen luottamus rakentuu, sekä minkälaisia palveluita perheet haluaisivat ja mitä hyötyä tai haittaa erilaisen tiedon keräämisestä ja jakamisesta saattaa olla. Pienperheyhdistys järjesti syksyllä yhden työpajan ja dokumentoi sen tuotokset. Pandemian vuoksi puolentoistavuoden pituiselle hankkeelle haetaan jatkoaikaa, jotta työpajoja saadaan pidettyä sekä koottua vapaasti käytettävää viestintämateriaalia ja esitteitä.

Paikka auki -hanke

Pienperheyhdistykseen palkattiin vuonna 2018 STEA:n Paikka auki – nuoret työelämään -ohjelman avustuksen turvin, vaikeasti työllistyvä ja työkokemusta vailla oleva yhden vanhemman perheen nuori. Työllistetyn nuoren tehtäviin kuuluivat avustavat toimistotyöt, perhekahviloiden käytännön järjestelyt ja toiminnan aikainen lastenhoito. Nuoren työsuhde päättyi vuoden 2019 lopussa.

STEA:n myöntämän avustuksen käyttöajan pidennyksen myötä yhdistykseen palkattiin työtön nuori yleishyödyllisiin tehtäviin 1.6.–8.8.2020. Nuori toimi apuohjaajana yhdistyksen vertaistoiminnassa, erityisesti kesän ulkona toteutettujen päiväleirien apuohjaajana. Palkatun nuoren työyhteisömentorina toimi vertaistoiminnan koordinaattori.

Paikka auki -hankkeen tavoitteet

- ◆ Parantaa työelämän ulkopuolella olevan nuoren mahdollisuuksia päästä työelämään pysyvästi vahvistamalla nuoren työelämävalmiuksia.
- ◆ Tutustuttaa nuori järjestötoimintaan ja auttaa nuorta löytämään ”oma juttunsa” joko työ- tai opiskelupaikka.
- ◆ Tarjota Pienperheyhdistyksen toiminnassa mukana olevien yhden vanhemman perheiden lapsille mahdollisuus saada vertaistukea samassa elämäntilanteessa elävältä nuorelta.

Vaikuttavuuden arviointi

Tavoitteet ohjaavat toimintaa

Toimikauden aikana kiinnitettiin huomiota siihen, minkälaista tietoa toiminnan kehittämiseksi tarvitaan sekä miten sitä kerätään ja dokumentoidaan. Jokaisessa toimintamuodossa kirjattiin toiminnan tavoitteet ja osatavoitteet. Toimintamuotokohtaisesti osatavoitteista muodostettiin konkreettisia kriteerejä, joilla arvioidaan toiminnan tuloksellisuutta. Työntekijät arvioivat toiminnan tuloksellisuutta jatkuvasti kullekin toimintamuodolle asetettujen tavoitteiden mukaan. Yksin perheen arkea luotsaavien vanhempien ja heidän lastensa kuunteleminen, perheiden esille nostamat asiat ja tarpeet, toiminnasta saatu palaute sekä toiveet tulevasta toiminnasta, ovat muokanneet yhdistyksen tavoitteita ja toiminnan linjoja. Yhdistyksen syyskokous on hyväksynyt toimintasuunnitelman sekä toiminnan tavoitteet ja osatavoitteet.

Voimia vanhemmille, mahdollisuuksia lapsille

Osallistujat mukana toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa

Alkusyksystä järjestetyillä Painopistepäivillä toimintaan osallistuneet ja yhdistyksen jäsenet kokoontuivat viikonlopuksi arvioimaan vuoden aikana järjestettyä toimintaa ja tavoitteiden toteutumista osallistujien näkökulmasta. Osallistujat antoivat palautetta ja esittivät toiveita tulevasta toiminnasta sekä yhdistyksen tavoitteista ja strategisista painopisteistä. Painopistepäivillä tuotettua tietoa ja kyselyn vastauksia hyödynnettiin vuoden 2021 toimintasuunnitelmaa tehtäessä sekä vertais- ja vaikuttamistoiminnan suunnittelussa.

Työntekijät ovat keskustelleet toiminnasta vertaistoiminnan eri ryhmien kanssa ja kuunnelleet, mikä perheille toiminnassa on tärkeitä. Yhdistyksen toiminnassa mukana olevilta vapaaehtoisilta on kerätty säännöllisesti palautetta ja toiveita toiminnan kehittämiseksi. Kaksi kertaa vuodessa tehtävällä kyselyllä on pyydetty osallistujilta palautetta retkistä, leireistä, ryhmistä ja tapahtumista. Sen avulla on saatu tietoa toimintaan osallistumisesta eri ikäisten lasten perheissä, toimintamuodoista, jotka eniten kiinnostavat tai joihin osallistuminen on mahdollista sekä vertaistoiminnan merkitystä osallistujille. Kyselyyn on myös lisätty vaikuttamisteemoihin liittyviä kysymyksiä sekä kysymyksiä yhdistyksen toiminnan vaikutuksesta perheen arkeen.

Yhteistyökumppanit mukana arvioinnissa

Yhteistyökumppaneiden kanssa on arvioitu yhdistyksen järjestämän toiminnan ja yhteistyön onnistumista yhteisissä palaverissa. Perhepaikka Punahilkka on mukana alueellisessa verkostokokouksessa, jossa yhteistyökumppaneiden kanssa arvioidaan ja pohditaan toteutunutta toimintaa lapsiperheiden näkökulmasta.

Tietoa toiminnan kehittämiseksi

Kokemuksia toiminnasta ja sen vaikutuksista kerättiin työn-

tekijöiltä, tuntipalkkaisilta ohjaajilta ja lastenhoitajilta, vapaaehtoisilta, vertaisohjaajilta sekä toimintaan osallistuvilta. Lastenohjaajien kautta saatiin arvokasta tietoa lasten näkökulmasta. Työntekijät arvioivat omaa toimintaansa kuu-kausittain ja dokumentoivat omaan työalueeseensa kuuluvan toiminnan.

Pienperheyhdistys oli mukana *Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin* -hankkeessa, jossa edustajana toimii kansalaisyhteiskunnan suunnittelija. Hankkeen tarkoituksena on kehittää työkaluja vaikuttavuuden mittaamiseen sekä tuoda yhdistysten vaikuttavuutta esiin.

Eri toimintamuotojen arvioinnissa kiinnitettiin huomiota lasten näkökulman mukanaoloon toiminnassa ja perheiden tasavertaisuuden osallistumismahdollisuuksiin. Vapaaehtoistoiminnassa kaveri- ja isovanhempi-lapsisuhteiden pitkäkestoisuutta ja sitoutuneisuutta tarkasteltiin sen mukaan, mitkä suhteet ovat kestäneet vähintään 3 vuoden ajan.

Voimia vanhemmille, mahdollisuuksia lapsille.

Pienperheyhdistyksen toiminnasta pyydettiin toimintaa osallistuneilta palautetta kahdesti vuodessa. Syyskuussa lähetettiin toimintaan osallistuville myös verkkotoiminnan kysely, jonka avulla toteutettiin uudenlaista verkkotoimintaa. Kyselyjä kehitettiin ja niihin lisättiin hyvinvointiin, vaikuttamisaiheisiin ja pandemiaan liittyviä kysymyksiä.

"Haluan vielä erikseen kiittää näistä tarjoamistanne palveluista. Ne ovat auttaneet minua todella paljon perheemme arjessa ja on ollut ihanaa saada omaa aikaa ja hengenvetoa lapsiarkihulinoiden keskelle." Palaute sähköpostilla

Pienperheyhdistyksen toimintaan osallistuville lähetettyyn alkuvuoden kyselyyn vastasi 75 henkilöä ja loppuvuoden kyselyyn 91.

Vuoden kyselyihin vastanneista 88 % oli sitä mieltä, että Pienperheyhdistys onnistui tavoitteissaan perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Vastaaajista 43 % mielestä Pienperheyhdistys onnistui lapsen näkökulman huomioimisessa, 32 % perhemuotojen tasavertaisuuden edistämiseksi ja 31 % mielestä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kannustamisessa.

"Lapsen ilo koululaisleirillä. Koulukiusatulla lapsella oli paikka osallistua johonkin ilman kiusaamistausta, ja onnistua."

Kysely toimintaan osallistuneille 2020

Tammikuussa 2021 lähetettyyn loppuvuotta 2020 koskeneeseen kyselyn kysymykseen *"Millaista tukea olet saanut Pienperheyhdistykseltä korona-aikana?"* vastasi 87 henkilöä, joista melkein puolet oli saanut ruoka-apua (41 % ei ollut hakenut tukea). Muut tukimuodot, kuten lasten ulkoilutus, perheulkoilu, henkilökohtainen keskustelu, olivat selvästi vähemmän suosittuja. Vastaaajista 66 ei ollut saanut tukea muualtakaan.

Loppuvuoden kyselyssä 68 henkilöä vastasi kysymykseen *"Onko osallistumisellasi Pienperheyhdistyksen toimintaan ollut positiivisia vaikutuksia sinuun?"* Vastaaajista 74 % koki osallistuttuaan yhdistyksen toimintaan, ettei ole yksin. 24 % oli saanut uusia ystäviä ja 18 % panostaa omaan hyvinvointiin ja on aktiivisempia kuin ennen. 66 % vastaaajista pitää toiminnassa merkittävänä toisia osallistujia ja vertaistukea, 67 % toiminnan sisältöä ja 39 % toiminnan aikaista lastenhoitoa. 49 % vastaaajista arvioi, että lapsi on saanut Pienperheyhdistyksen toiminnan ansiosta uusia kokemuksia.

"Merkityksellistä oli, kun ymmärsin, kuinka hienoja tapahtumia järjestätte! Nyt jatkossa olen ehdottomasti enemmän mukana, kun koronakaranteeni loppuu ja kunhan paikalle on helppo päästä ilman omaa autoa!"

Kysely toimintaan osallistuneille 2020

Syksyllä tehtiin myös kysely Mieskaveritoiminnasta ja sen vaikuttavuudesta. Kysely lähetettiin sähköpostitse Mieskaveritoiminnassa mukana oleville äideille ja vapaaehtoisille mieskavereille. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 64 mieskaveria noin kolmannes kaikista mieskavereista. Toiminnassa mukana olevien lasten äideille tehtyyn kyselyyn saatiin 65 vastausta.

Kyselyjen tuloksia on hyödynnetty toiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa.

Vapaaehtoistoiminnalla tuetaan perheiden hyvinvointia, arjessa jaksamista ja lapsi saa lisää välittäviä aikuisia elämänsä.

Pitkäaikaiset kummi-isovanhempi ja mieskaverisuhteet

Vapaaehtoistoiminnan tavoite, kaikille hakijoille löytyy vapaaehtoinen ei toteutunut. Mieskaveritoiminnassa ja Mummilassa jonoon jäi erityisesti perheitä, joilla on useampia lapsia tai perheellä/lapsella on erityisiä haasteita. Vapaaehtoiset ottavat mieluiten yhden lapsen läheltä omaa asuinalueutta. Toisinaan mukaan tulee vapaaehtoisia, joilla kokemuksia esim. erityislapsista, mutta tätä tapahtuu suhteellisen harvoin. Koronatilanteen takia vapaaehtoistoimintaan hakeutuvia oli huomattavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Mieskaveritoiminta on pystynyt koronavuodesta huolimatta vastaamaan laadullisiin tavoitteisiin. Pareja ei pystytty riittävästi yhdistämään vapaaehtoisten vähyys vuoksi, mutta olemassa olevat suhteet ovat pitkäkestoisia. Kyselyn ja muun palautteen osalta sekä perheet että mieskaverit ovat tyytyväisiä toimintaan. Kyselyyn vastanneista äideistä kaikki pitivät toimintaa jollain tavalla tärkeänä, 67 % erittäin tärkeänä. Uudenmaan mieskavereista 100 % suosittelee toimintaa muillekin.

Kyselyn mukaan mieskaveritoiminta antaa miehille iloa osallistumisesta lapsen elämään (65 %), sisältöä elämään (65 %) ja avuksi olemista (65 %). Toiminta on lähes kaikille vastaajista antoisaa ja antaa voimia. Uudellamaalla vertaistapaamisten merkityksen suhteen oli hajontaa, mutta yli puolet vastaajista (61 %) piti vertaistuellisia tapaamisia jokseenkin tärkeinä.

Mummilatoiminnan tavoite pitkäkestoisista ja merkityksellisistä kummi-suhteista toteutui. Raportointivuonna kummilapsia oli yhteensä 44. Yhdeksän lapsen kohdalla suhde oli jatkunut alle 3 vuotta. Toiminnassa on mukana 17 yli 18-vuotiaat kummilasta, joilla on edelleen aktiivinen suhde isovanhempiin.

Mummila tarjosi mahdollisuuden sukupolvien väliseen kanssakäymiseen. Lapset ja perheet tapasivat isovanhempia kummi-isovanhempitoiminnassa tai Mummilan tapahtumissa, joissa isovanhemmat toimivat tapahtumavapaaehtoisina. Mummilan tapahtumat, joita toteutetaan yhteistyössä vertaistoiminnan kanssa, ovat juurtuneet osaksi yhdistyksen toimintaa.

Isovanhemmat saavat vapaaehtoistoiminnasta merkitystä, sisältöä ja virkistystä elämäänsä. Isovanhempien välinen verkosto ja ystävyysuhteet muiden isovanhempien ja kummi-perheen kanssa koettiin hyvin tärkeäksi voimavaroitehtijäksi. Toiminnassa mukana olleiden vapaaehtoisten haastatteluissa kaikki kokivat Mummila-toiminnan merkitykselliseksi voimavaroitehtijäksi elämässään ja kaikki suosittelevat toimintaa muillekin.

Viestintä

Pienperheyhdistyksen järjestämästä toiminnasta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin säännöllisesti jäsenkirjeiden, kotisivujen ja sosiaalisen median kautta. Viestinnällä tavoiteltiin jäseniä, uusia yhden vanhemman perheitä, kuin myös vapaaehtoisia, yhteistyökumppaneita, toiminnan tukijoita ja muita kohderyhmiä. Viestinnän kanavia olivat sähköposti, tekstiviestit, jäsentiedotteet, kotisivut (Pienperheyhdistys, Mieskaveritoiminta), sosiaalisen median kanavat sekä osallistujien keskinäisiin vertaisryhmäkeskusteluihin tarkoitetut Facebookin suljetut ryhmät ja ulkoiset, järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa esittelevät sivustot.

Yhteistyökumppaneiden ja omien sidosryhmiensä kanssa viestivät kaikki Pienperheyhdistyksen työntekijät. Viestintäkoordinaattori teki vertaistoiminnan markkinointiin ja vapaaehtoisten rekrytointiin liittyvää viestintää yhdistyksen eri kanavissa ja ulkoisilla sivustoilla, kyselyitä, viestinnän seurantaa, kampanjayhteistyötä, valokuvausta sekä esitteiden ja painomateriaalien suunnittelua ja toteutusta. Syksyllä Stadin ammatti- ja aikuisopistosta oli mediaharjoittelija tekemässä parin kuukauden harjoittelujakson.

Koronaepidemia vaikutti uudenlaisen tiedon tarpeeseen ja nopeutti viestinnän uusien toimintakanavien käyttöönottoa. Monia uusia sivuja tehtiin kotisivuille sekä sisältöä ulkoisille sivustoille lisättiin yhden vanhemman perheiden sekä vapaaehtoisten tavoittamiseksi laajemmin.

Toiminnasta tiedottaminen

Pienperheyhdistyksen ajankohtaisista asioista tiedotettiin jäsentiedotteen, kotisivujen ja sosiaalisen median kautta, ja ne tavoittivat hyvin toimintaan osallistujia. Vuoden aikana lähetettiin aiempaa enemmän jäsentiedotteita, yhteensä 31 (23). Alkuvuoden osallistujakyselyyn vastanneista 95 % luki jäsenkirjettä, 39 % kotisivuja ja 46 % seurasi viestintää Facebookissa. Alle kaksi vuotta toiminnassa mukana olleet olivat löytäneet tiedon Pienperheyhdistyksen toiminnasta enimmäkseen kotisivujen kautta 37 %, kaverilta oli kuullut 32 % ja sosiaalisen median kautta tietoa oli saanut 25 % vastanneista.

0–5-vuotta toiminnassa mukana olleet vapaaehtoiset mieskaverit olivat vuosittaisen kyselyn mukaan kuulleet toiminnasta 49 % TV:n, radion tai lehden välityksellä, 31 % sosiaalisen median kautta ja 15 % kaverilta tai perheenjäseneltä, verkkosivujen kautta vain 4 %.

Kotisivut

Sekä Pienperheyhdistyksen että Mieskaveritoiminnan kotisivujen kävijäluvut pienenevät. Osittain tämä johtui siitä, että Pienperheyhdistyksen kotisivujen tilastointi muuttui vuoden 2019 aikana Yhdistysavaimelta Googlelle. Aiempi tulos oli arvio Yhdistysavaimen tilastokäyrästä ja laskennan muuttues-

sa se vaikutti merkittävästi lukujen laskuun. Eri kävijöitä sivuilla oli 40 302 (185 095) ja käyntejä 106 999 (336 906).

Ajankohtaisuuksia julkaistiin useita Pienperheyhdistyksen kotisivuilla aiempaa enemmän, yhteensä 75 (52). Uusia sivuja olivat mm. Yhteistyö, Tietoa ja tekemistä (koronasivuinfo), Toimintaa verkossa, Jakomäen toiminta, Harrastushelppi ja Vinkkejä talouden hoitoon.

Kotisivujen saavutettavuutta parannettiin saavutettavuussuunnitelman mukaan erityisesti Mieskaveritoiminnan sivuston osalta paremman käyttäjäkokemuksen saamiseksi sekä Google-hakujen tehostamiseksi.

Sosiaalinen media

Pienperheyhdistyksen sosiaalisen median kanavia, Facebook (3 tiliä), Twitter, Instagram ja YouTube, käytetään erilaisten kohderyhmien tavoitteluun. YouTube oli vuonna 2020 aiempaa enemmän käytössä. Syksyllä tehtiin kahden vanhemman 5-osainen podcast-sarja *Näkökulmia vanhemmuuteen*, joka nosti esiin kokemuksia yksin lapsiaan kasvattavan vanhemman elämästä ja eri teemoista, kuten esim. ero ja opiskelu. Lisäksi uusiin toimitiloihin, Herttoniemeeseen ja Jakomäkeen, tehtiin opastevideot sekä yleisvideo Pienperheyhdistyksen toiminnasta. Myös painopistepäivillä tehtiin videoita. Uusiin videoihin lisättiin tekstitykset saavutettavuusvaatimusten mukaisesti.

Joulukuussa toteutettiin Facebookissa ja Instagramissa Pienperheyhdistyksen oma positiivisuuskampanja joulukalenterin muodossa. Uusi vapaaehtoinen ja mediaharjoittelija olivat viestintäkoordinaattorin kanssa suunnittelemassa ja toteuttamassa kampanjaa. Kampanjalla nostettiin esiin positiivisia asioita ja innostettiin vanhempia mukaan keskusteluun. Kampanjalla oli yhteensä 14 617 katselua.

Kampanjayhteistyö

Viestinnän yhteistyötä tehtiin monien eri tahojen kanssa. Lapsen näkökulmaa pidettiin esillä sosiaalisessa mediassa, erityisesti yhteistyökampanjoihin liittyen. Lastenoikeuksien keskusliiton koordinoimaa *Lapsen oikeuksien (LOS)* -yhteistyötä jatkettiin ja *Anna ääni lapselle* -kampanjan suunnittelu

aloitettiin vuoden lopussa kevään 2021 kuntavaaleja varten. *Ehjä ry:n* koordinoimaa *Olen tukena* -kampanjaa jatkettiin lasten kanssa tehtävän vapaaehtoistoiminnan esiin tuomiseksi. Vuoden aikana osallistuttiin myös *Ensi- ja turvakotien liiton Ero lapsiperheessä* -kampanjaan sekä järjestötoiminnan merkitystä nostavaan *SOSTE:n Onneksi on joku* -kampanjaan.

Myös muiden järjestöjen ja julkisten tahojen tarjoamista toimintaa, tapahtumia ja palveluita sekä yhden vanhemman perheiden elämää koskettavia aiheita jaettiin eri kanavissa.

Ulkoiset sivustot

Pienperheyhdistyksen toimintaa ja etenkin verkkotoimintoja tuotiin esille *Väestöliiton Hyvä kysymys* -sivustolla. Vapaaehtoisten rekrytointia tehtiin *Ejy ry:n Uusimaalaiset.fi* -sivustoilla sekä *Kirkkopalveluiden* ja *Kansalaisareenan* uudella *Vapaaehtoistyö.fi* -sivustolla. Peräti kolmasosa mieskaverikotisivujen kävijöistä tuli *Uusimaalaiset.fi* -sivuilta. Vuoden lopussa aloitettiin yhteistyö *Goodwill ry:n* kanssa, joka julkaisee uuden lahjoitussivuston, *Lahjoittamon* vuonna 2021.

Mediaosumat

Tiedotusvälineiden haastattelupyynnöjä välitettiin toimintaan osallistuville ja tavattiin toimittajia. Mieskaveritoiminnan haastatteluja ja lehtijuttuja oli vuonna 2020 aikaisempaa vähemmän ja Pienperheyhdistyksen juttuja aiempaa enemmän. Mediaosumia oli yhteensä 15 (19).

Viestinnän työkalut ja palvelut

Viestinnän työkaluina on Adobe-tuotepaketti sekä ZEF-kyselytyökalu.

Facebook-mainontaa ostettiin Facebook-kanavissa 5 (4) kertaa vuoden aikana. YouTubessa vauhditettiin Pienperheyhdistyksen yleisvideon ja mieskaveritoiminnan talvivideon näkyvyyttä *Medialuotsi Oy:n* avulla.

Uusien vapaaehtoisten rekrytointia ja yhdistyksen näkyvyyttä lisättiin Google-hakukonemainonnalla, sekä lehti- ja tapahtumamarkkinoinnilla.

Painopalveluja ostettiin vuonna 2020 ainoastaan käyntikorttien painatuksiin.

Viestintä 2020

Pienperheyhdistyksen ja Mieskaverit -verkkosivuilla oli päivittäin yhteensä noin **110** (507) eri kävijää ja käyntejä oli arviolta **293** (923) päivässä. Facebook-sivuilla oli yhteensä **5 239** (4985) tykkääjää, Twitterissä **2 390** (2261) ja Instagramissa **1509** (1 239) seuraajaa sekä YouTubessa **41 021** katsojaa. (suluissa vuoden 2019 luvut)

Hallinto ja henkilökunta

6.1. Yhdistyksen kokoukset

Pienperheyhdistyksen sääntömääräiset vuosikokoukset pidettiin 27.8. *Asukastalo Ankkurissa* ja 17.10. *Opus Business Parkissa*. Kevätkokous siirrettiin pidettäväksi elokuussa koronaepidemian vuoksi (laki väliaikaisesta poikkeamisesta yhdistyslaista Covid-19-epidemian leviämisen rajoittamiseksi; 290/2020). Kevätkokoukseen osallistui 5 (24) ja syyskokoukseen 16 (29) jäsentä.

6.2. Hallitus

Hallituksen muodostavat puheenjohtaja, jota kutsutaan Pienperheyhdistyksen puheenjohtajaksi, sekä vähintään viisi ja enintään yhdeksän muuta jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Toimikaudella hallituksessa oli puheenjohtajan lisäksi kahdeksan jäsentä. Hallitus kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 125 pykälää.

6.3. Edustukset

Ensi- ja turvakotien liiton liittokokouksessa yhdistyksen edustajina olivat Anu Haapanen ja Ulla Korhonen. Liittohallituksen jäsenenä toimi Elina Kekkonen. *Ursula Oy:n* ylimääräisessä yhtiökokouksessa Ensi- ja turvakotien liiton 16.3. yhtiökokousedustajana oli Mona Valtonen ja ylimääräisessä yhtiökokouksessa 23.11. Anu Haapanen. *Ursulan Oy:n* hallituksen jäseninä olivat Mona Valtonen 9.9. saakka ja Juha Turtiainen 9.9. alkaen.

6.4. Henkilökunta

Kansalaistoiminnan organisaatiossa ei ole perinteistä hierarkiaa vaan aihealueisiin liittyvät vastuut, jotka menevät monin osin päällekkäin ja limittäin. Kansalaisjärjestölle on tyypillistä vähäinen hierarkia, mikä näkyy myös Pienperheyhdistyksen organisaatiossa. Jäsenistöllä ja vuosikokouksella on suuri päätösvalta. Hallitus toteuttaa vuosikokouksen hyväksymää toimintasuunnitelmaa palkattujen työntekijöiden avulla. Työntekijöiden esimiehenä toimii toiminnanjohtaja.

Toimikaudella vakinaisessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa oli keskimäärin 9 henkilöä.

Palkkaa tai palkkiota maksettiin 36 henkilölle. Tuntipalkkaisista työntekijöistä suurin osa työskenteli Tenavatuvan lastenhoitajina.

Pienperheyhdistyksessä työntekijöiden tehtävät voidaan jakaa toimintamuotojen mukaan:

Hallinto – Toiminnanjohtaja, viestintäkoordinaattori, toimistos sihteeri

Kansalaistoiminta – Kansalaistoiminnan koordinaattorin tehtävänä on vaikuttamistoiminnan, vertaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan rakenteiden luominen ja

kansalaistoiminnan edistäminen kaikissa työmuodoissa yhdessä muiden työntekijöiden kanssa.

Vertaistoiminta – Vertaistoiminnan koordinaattori kouluttaa ja tukee vertaisohjaajia sekä aloittaa uusia vertaisryhmiä sekä toimii ohjaajana ryhmissä ja retkillä. Vertaistoiminnan ohjaaja vastaa Punahilkka-toiminnasta, alueellisesta yhteistyöstä, Soppakuppilan toiminnasta sekä lastenhoidosta.

Vapaaehtoistoiminta – Mieskaveritoiminnan ja Mummilan ohjaajat kouluttavat vapaaehtoisia, tukevat ja ohjaavat heitä sekä järjestävät toimintaa vapaaehtoisille ja lapsille, joiden kanssa nämä toimivat.

6.5. Hankkeet

Minullakin on kerrottavaa -hankkeen (2017–2020) suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi harrastusmestari.

Paikka auki -ohjelman (STEA) avustuksen turvin yhdistykseen palkattiin työtön nuori yhdistyksen yleishyödyllisiin työtehtäviin 1.6.–8.8.2020. Palkkaaminen mahdollistui STEA:n myöntämän käyttöajan pidennyksen myötä. Nuori toimi apuohjaajana yhdistyksen vertaistoiminnassa ja hänen työyhteisömentorinsa toimi vertaistoiminnan koordinaattori.

6.6. Taloushallinto

Taloushallinnon palvelut hankittiin ulkopuolelta ostettuna palveluna *Torpan Tili Oy:ltä* 30.11.2020 asti ja tämän jälkeen *Satakerta Rödl & Partner Oy:ltä*.

6.7. Työhyvinvointi ja työsuojelu

Kaikilla Pienperheyhdistyksen työntekijöillä on mahdollisuus säännölliseen työnohjaukseen. Pienperheyhdistykselle on laadittu työterveyshuollon toimintasuunnitelma sekä työsuojelun toimintaohjelma. Varhaisen välittämisen mallin avulla tunnistetaan työkykyä uhkaavia tekijöitä, jotta merkittäviin työkyvyn häiriöihin osataan puuttua ajoissa ja työssä suoriutumista voidaan tukea. Yhdistyksellä on päihdeohjelma sekä ohjeistus työpaikkakiusaamiseen puuttumiseen. Yhdistyksen toimipisteille on laadittu turvallisuusohjeet.

Työterveyshuolto on järjestetty *Mehiläinen Oy:n* kanssa.

Organisaatiokaavio henkilöittäin ja toimipaikoittain 2020

Jäsenistö

Kevät- ja syyskokoukset

Hallitus

Puheenjohtaja Mona Valtonen

Anu Haapanen, Veronika Honkasalo, Hannu Huhta, Tea Jakobson, Virpi Kivi, Ulla Korhonen, Kukka Miikkulainen, Andrea Sjöblom

Toiminnanjohtaja

Juha Turtiainen

Henkilöstö

Sari Mäkelä	Toimistosihteeri
Jaana Hartikainen	Viestintäkoordinaattori
Kaisli Syrjänen	Kansalaistoiminnan koordinaattori
Riikka Koola	Vertaistoiminnan koordinaattori
Petriina Perkiömäki	Vertaistoiminnan ohjaaja, Punahilkka 1.1.–28.2. Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mieskaverit®, 1.3. alkaen (vanhempainvapaalla 18.7.–31.12.)
Marjo Meijula	Vertaistoiminnan ohjaaja, Punahilkka/Verkkotoiminta 1.7.–31.12.
Marika Rosenberg	Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mieskaverit®, 28.2. saakka.
Marika Järvinen	Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mieskaverit® 10.8. alkaen.
Mari Kahri	Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mummila
Ville Anttonen	Harrastusmestari, Minullakin on kerrottavaa -hanke

Vuodelle 2020 myönnettyt avustukset

Avustuksen myöntäjä	Avustuksen käyttötarkoitus	Määrä euroina
STEA	Yleisavustuksena avustuksen saajan yleishyödylliseen toimintaan (Ay)	267 000
	Yhden vanhemman perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseen vertais- ja vapaaehtoistoiminnan keinoin	148 000
	Minullakin on kerrottavaa – harrastuksesta sisältöä ja iloa lapsen elämään -hanke	45 000
Helsingin kaupunki Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta	Järjestöavustus Lapsiperheitä tukeva avopalvelutoiminta	170 000
Ragnar Ekbergin säätiö	Pääkaupunkiseudun Mieskaveritoiminta	20 000
YHTEENSÄ		650 000

Vuonna 2020 saatiin paljon lahjoituksia – kiitokset tukijoille ja lahjoittajille!

Ensi- ja turvakotien liiton Yksinhuoltajien opintorahastosta sai 12 Pienperheyhdistyksen toiminnassa mukana olevaa vanhempaa apurahan opintoihinsa.

Pienperheyhdistys jakoi Ensi- ja turvakotien liiton lahjoittamia ruokalaatikoita 15 kertaa vuoden aikana, yhteensä 254 laatikkoa.

August Ludwig Hartwallin säätiön lahjoituksen turvin järjestettiin perheille kolme perheretkeä kesä–heinäkuussa Korkeasaaren eläintarhaan, kaksi melontaretkeä ja yksi retki seikkailupuistoon.

Joulun alla muistettiin monin tavoin yhden vanhemman perheitä. Vuosaaren Lions Club organisoi jo perinteeksi muodostuneen *Auta lasta – auta perhettä* -ruoka- ja tavaralahjoituskeräyksen Kauppakeskus Columbuksessa. Lions Club Helsinki / Malmittaret organisoi vastaavan keräyksen ja MLL Puistolan yhdistys lahjoitti Lidl-lahjakortteja Jakomäen alueen perheille. Jore Marjaranta esiintyi Jakomäessä ilmaiseksi. Myyrmäen eläkkeensaajat ry ja Vuosaaren AurinkoMartat lahjoittivat villasukkia ja muuta käsin tehtyä lämmikettä ja pehmolelua. Ensi- ja turvakotien liiton kautta saatuja S-ryhmän ruokalahjakortteja jaettiin joulukuussa pienituloisille perheille.

Kuljetusrinki Oy tuki lasten harrastamista lahjoituksella.

Uudenmaan mieskaveritoimintaa tuki vuoden aikana Helsinki City Westin Rotary -klubi järjestämällä retken.

Pienperheyhdistyksen toiminnan tukijoina oli myös yksityisiä rahoittajia.

Krogerus

efima

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

Talous

Vuonna 2020 varsinaisen toiminnan tuotot olivat 448 989 € (537 190 €) ja kokonaiskulut 719 178 € (816 776 €). Varsinaisen toiminnan kuluja jää oli 270 189 € (279 585 €). Tilikauden ylijäämä, varainhankinnan, sijoitus- ja rahoitustoiminnan ja yleisavustuksen tuottojen jälkeen oli 11 443 € (13 747 €). Toimikaudella yhdistyksen omatoimiset tuotot olivat 32 438 € (30 212 €). (suluissa vuoden 2019 luvut)

STEAn seuraavalle vuodelle siirtyvän, kohdennetun toiminta-avustuksen (Ak1) suuri määrä 48 019 € on seurausta

koronaepidemian vaikutuksista toimintaan. Osallistujamäärät ja sen myötä asiakaskulut olivat selvästi aikaisempaa pienemmät. Perheleirejä ei kokoontumisrajoitusten vuoksi voitu järjestää suunnitellusti ja toimintaa siirrettiin verkkoon, jossa toiminnan kulut ovat pienemmät kuin lähitoiminnassa. Uusien työntekijöiden palkkaamista edellisten irtisanouduttua tai siirryttyä toisiin tehtäviin lykättiin koronaepidemian aiheuttaman toiminnan vähenemisen vuoksi. Tästä syystä henkilöstökulut olivat budjetoitua pienemmät

Tuloslaskelma

PIENPERHEYHDISTYS RY

Y-Tunnus 0221230-6

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
Varsinainen toiminta	-270 189,53	-279 585,59
Varsinaisen toiminnan tuotot	448 988,68	537 190,34
Omatoimiset tuotot	32 438,06	30 212,45
STEAn avustukset	194 212,93	281 405,09
Kuntien avustukset	170 000,00	170 000,00
Muut avustukset ja tuet	52 337,69	55 572,80
Varsinaisen toiminnan kulut	-719 178,21	-816 775,93
Henkilöstökulut	-427 263,09	-510 876,24
Poistot	-313,25	-417,72
Muut kulut	-291 601,87	-305 481,97
-		
Tuotto-/Kuluja jää	-270 189,53	-279 585,59
-		
-		
Varainhankinta	8 200,10	15 165,05
Varainhankinnan tuotot	8 200,10	15 165,05
Varainhankinnan kulut	0,00	0,00
-		
Tuotto-/Kuluja jää	-261 989,43	-264 420,54
-		
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	8 088,32	11 735,57
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot	8 284,12	8 152,98
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut	-195,80	3 582,59
-		
Tuotto-/Kuluja jää	-253 901,11	-252 684,97
-		
Yleisavustukset	265 344,28	266 432,00
-		
-		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 443,17	13 747,03

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	939,77	1 253,02
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	939,77	1 253,02
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	99 766,69	99 840,27
Muut saamiset	345 913,49	345 913,49
Sijoitukset yhteensä	445 680,18	445 753,76
Pysyvät vastaavat yhteensä	446 619,95	447 006,78
Vaihtuvat Vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	10 000,00	0,00
Muut saamiset	9 000,00	9 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	19 000,00	9 000,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 808,26	2 537,60
Muut saamiset	0,92	0,00
Siirtosaamiset	7 251,81	1 162,07
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 060,99	3 699,67
Saamiset yhteensä	28 060,99	12 699,67
Rahat ja pankkisaamiset	132 352,52	102 476,63
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	160 413,51	115 176,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	607 033,46	562 183,08
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	409 399,15	393 964,62
Tilikauden tulos	11 443,17	13 747,03
Oma pääoma yhteensä	420 842,32	407 711,65
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	80 021,51	71 077,46
Ostovelat	18 006,24	7 916,16
Muut velat	7 100,44	6 262,47
Siirtovelat	81 062,95	69 215,34
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	186 191,14	154 471,43
Vieras pääoma yhteensä	186 191,14	154 471,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	607 033,46	562 183,08

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Pienperheyhdistys ry:n (Y-tunnus 0221230-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva

olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoani. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausunto ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä, 19. maaliskuuta 2021

Anssi Pietiläinen, HT

Osoite: Viskaalintie 19 A, 00690 Helsinki

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla.

Päiväys: 19. maaliskuuta 2021, 16:51:10

Anssi Pietiläinen

Anssi Pietiläinen

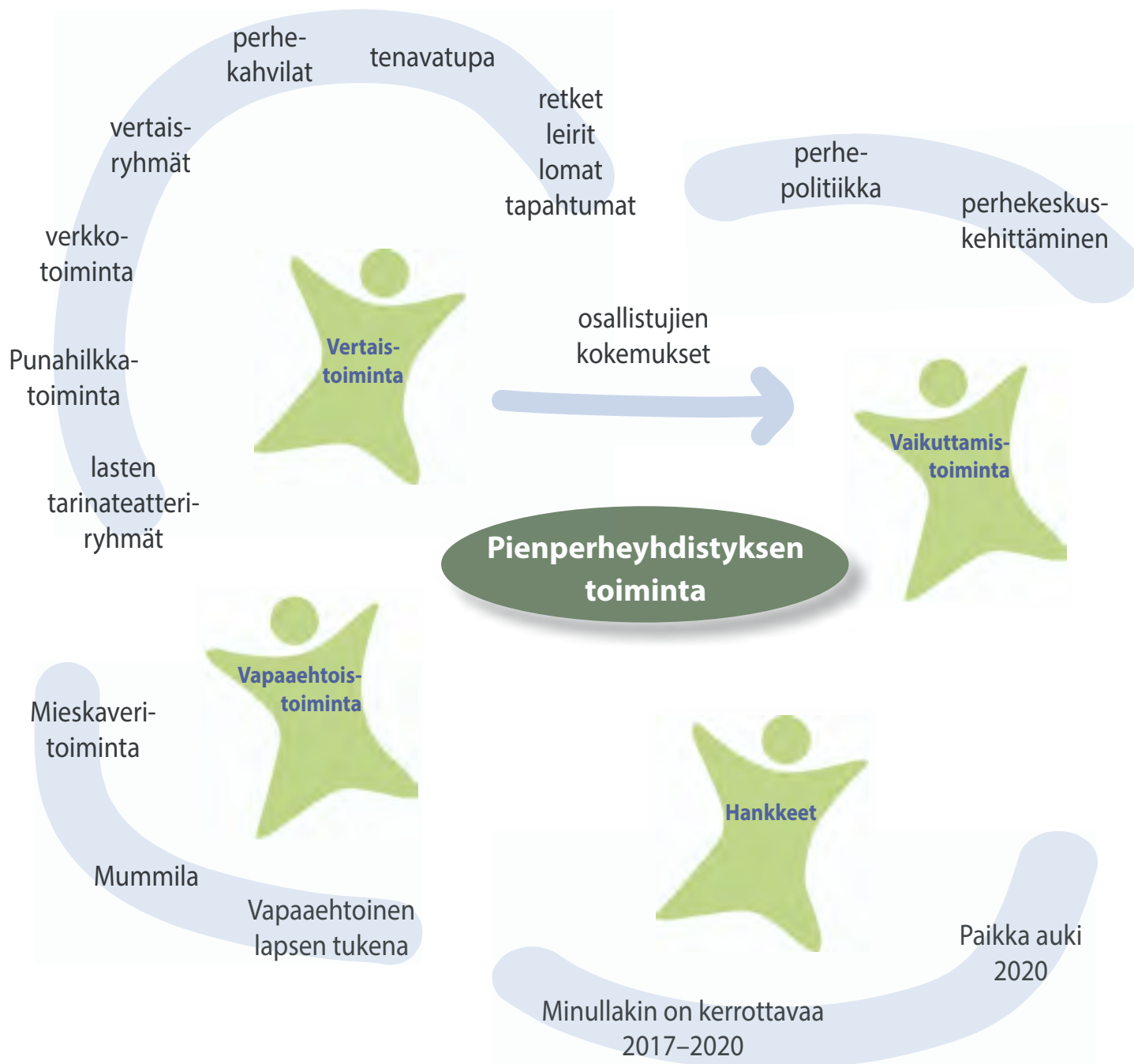
Vahva tunnistus:

19. maaliskuuta 2021, 16:51:10

Pankkitunnistus

Kiitämme perheitä luottamuksesta ja aktiivisesta osallistumisesta toimintaan

Lämpimät kiitokset kaikille niille vapaaehtoisille, luottamushenkilöille, työntekijöille, yhteistyökumppaneille ja rahoittajille, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa Pienperheyhdistyksen perustehtävää.

Helsinki

